

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

309561

VOL. 6.

దెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 9 - తేది క నివారము

NO. 109

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

౧౯౧౯

కేశవకాంత తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు)

(కృత్రిమ మార్కెట్టులోయందు వాటి కన్నీటికంటె మిక్కిలి చాడయినది. మంచి వాడగుట.) (1581)

(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గొల్లియర్ కడర్కులలో ఒక యోగ్య తాళత్రమును మైసూరు కడర్కులలో ఒక బ్రాంజుకరికమును కమిటీవారు ఇచ్చి యున్నారు.) కేశవకాంత తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వులను వండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని తేలవ జనులకును తగినది. తలవెండుక లూడిపోవుటను నివారింపవలయునని మృదువుగాను బలగాను పేరగుడులు చేయును. ఇరవీయు గాక కేశవ కాంత తలనూనె బహుమందులను తలనూనె లెప్పటి కంటెను మిక్కిలి చతుకయైనది. వతీయు బీదలకు భాగ్యకంఠులకు తగినది.

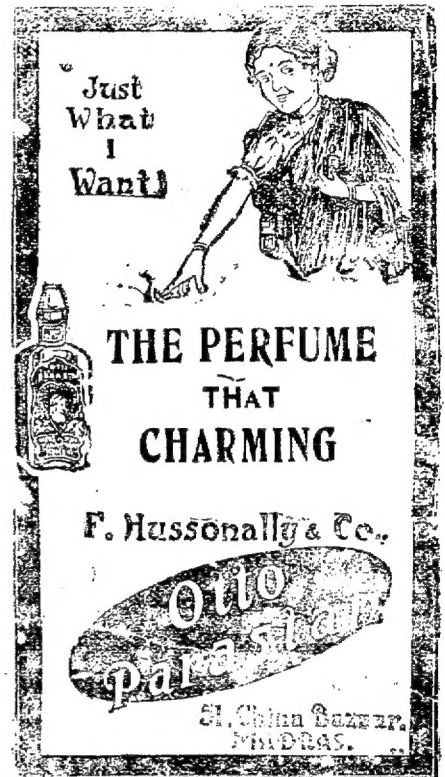
కేశవకాంత తలనూనెలో మెదడుకు చెడుపు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవామగా నియ్యబడును.

ఒకసారి తెప్పించిచూచిన మీకే తెలియును.

కర్ణాటకపాస్టు ఫ్యాక్టరీ కలసి 1 బుడ్డి నెల రూ. 0.15 0.

ముఖ్యగమనింపు:— కేశవకాంత తలనూనె బుడ్డినీటితోను బహుమతి టిక్కెట్లుండును.

The Keshav Perfumery Works,
147, Abdul Rahman Street, Bombay. No. 3.

Note

Note

Salicylic Acid

The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

Box 12, Madras.

For price & other particulars apply.

సత్యగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

హిందూ దేశమునందు తయారైన నూలులో మనదేశపు చేతిమగ్గుములవలన నేయబడినవి.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-కి 1-0-0.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము 1-కి 0-14-0.

సాధారణమైన తువాళ్లు, ట్వీల్స్ 1-కి 0-10-0.

అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి. నూలు చేతిమగ్గు 60-వ నెంబరు 1-కి 0-4-0.

505, హాడిసోఫ్ పేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్, కంజీవరం. (962)

అంతకుముందు బహునిపుణరగా వాగుజేయబడును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి శ్రుతితనములే వాదమునను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందుదు. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలలైనవి సమస్త శ్రేణిలోగలవూ కుదుర్చబడును. కడు బీదలకు తగినది. (1582)

1. అంగ్లేజు వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చెక్కిగా (వాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గల ఫె నెల రూ 1-4-0. 2. బ్రెఫాయిదు క్షీరము అను గ్రంథము అంగ్లేజులో (వాయబడినది. నెల రూ 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. స్వరను.

ఫుల్కర్ లెక్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది. బ్లాక్ బర్డు రూ 8-8-0 స్వాక్ రూ 7, వాటర్ మెకా రూ 7-8-0, వాటర్ మెకా (నేపీల్స్ కెల్స్ ఫిల్లింగ్) రూ 10-8-0, కెఫూక్ 210 రూ 4. అలెగ్జాండ్రా రూ 2-12-0

1514) గిరిబదర్లు, వైవనర్స్ తిరువల్లిక్కోటి, మద్రాసు.

నవీనము! పరిమళద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అత్యుత్తమ వాసనయును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బోధిగాలేదు. వేదగుర్జలలో గాని చక్కాయి వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత కుళుమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ వనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాభవ్యముగా నిలుచును. ఈదినము ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

నెల 1/2 (రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.వి. చార్జి
,, 1 (రాము బుడ్డి 1.5 ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0 } ప్రత్యేకము

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్క్యో టానిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును ముందు. నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట, వనియొ దెంతమాత్ర మిచ్చు లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్ల నప్తము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గృహస్థులకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి ప్రతి స్తమైన మందు. బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0
అంగ్లేయిండియన్ డ్రగ్ అండు టెమికర్ కంపెనీ
నెం 155, హమ్మమసీడు పేట, బొంబాయి.

తెలుగువారు పశువైద్యమును నేర్చుకొనడము మంచిది

ప్రకటనసంఘమువారి ప్రచురణము

స్కూల్ డ్రైవర్ చక్కగా కడలేన పిల్లవాండ్రకు లి. ఎ. పరీక్షకును చూపించుటకు తల్లిదండ్రుల కనేకులకు కష్టము కలుగును. అట్టివారు మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజిలో, అలాగ పశు వైద్యశాస్త్ర పాఠశాలలో చదువు కొనేవారికి చేతులెత్తమును పశువైద్యమును నేర్పగలిగి పనిచేయుట మంచిది. ఈ పాఠశాలలో ఏటకు నుమారు 40 మంది చేరి చదువుకొనుటకు ఇప్పుడు అవకాశమున్నది. దానిలో విద్యార్థులు అక్కడ మూడేళ్లు ఉండి గుర్తింపును పశువైద్యము మొదలయిన జంతువులకు వచ్చే రోగములకు ఎట్లు చికిత్స చేయవలెనో నేర్చుకొందురు. వారు ఈ పనిని నేర్చుకొను శుండుటప్పుడు వారికి నెల 1 కి 15 రూపాయలు స్కూల్ ఫీజు, అలాగ విద్యార్థి ఫీజును, ఇత్యులను. మూడవ సంవత్సరము కడకు జాగే పరీక్షలో తేలివారు పశువైద్య పండితులని యెంచబడుతారు. ఈ కాలేజిలో ఏటకు రెండు అవునువారికింటి చాలా ఎక్కువమంది పశువైద్యమును నేర్చుకొని కావలసిన యిన్నాముల్లు. దానిలో పాఠ్యము అయినవారికి (అనగా విద్య నేర్చుకొని పరీక్షలో తేలివారికి) వెంటరినెరి డిపార్టుమెంటువారి యిలాకానే నులభముగా ఉద్యోగములు దొరుకుతవి. కడపటి పరీక్షకు వెళ్లేవారిలో నుమారు నూటికి 75 గురు తులకు సాధారణముగా పాఠ్యము అవుతూ ఉంటారు. అలాగ కడలేతవూ ఉంటారు. దానిలో చివ్విసోయినవారయినాగాని బొంబాయిలోగాని కలకత్తాలోగాని జాగే పశువైద్యశాల పరీక్షలలో నులభముగా కడలేరి ఆ వెస్టిండీస్ లో నులభముగా ఉద్యోగములను సంపాదించుకొనుట తులకు.

2. మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజిలో చెప్పే చదువులు చాలామంది. ఆ విద్యార్థులు చాలా అనుభవములయ్యేటట్లు చేస్తవి. అక్కడ చదువుకొనినవారు గుర్తింపును పశువైద్యమునకు వచ్చే రోగములను వదుక్కుటయందు చాలా గట్టివారవుతారు. ఆ కాలేజివద్దనే పశువైద్యశాలకుదా ఒకటి ఉన్నది. మద్రాసులో జబ్బుపడే గుర్తింపులకు పశువులకు వాటి సుఖములు ఆ ఆస్పత్రికి కంపింది బొగుదేయించుకొనుటకు వీలున్నది. అందుకల్ల ఆ కాలేజిలో చదువుకొనే వారు తాము ప్రవేశించిన మొట్టమొదటి వారమునండికూదా జబ్బులపడే పశువులను స్వయముగా చూచి వాటికివచ్చే రోగములను చూస్తూ వాటికి చేతులవేసిన చికిత్సలను గూర్చిని చక్కగా తెలిసికొనగలుగుదురు. ఇంలే కాకుండా, మన ఇంగ్లీషువారి పశువైద్యశాస్త్రము సుదేశములో ఉన్న రయతులకు కొత్తగాతోచి గామీద ఆహమ్యకము పుట్టుతుండేమో అన్నీ, వారికాస్త్రమును బాగా నేర్చుకొనినవారికి ఉద్యోగాలిచ్చి పశువైద్యులగా నియమించిట్టుయితే రయతులు ఇంగ్లీషువారి పశువైద్యశాస్త్రమును ప్రవేశపెట్టారేమో అనిన్ని, మనస్కూరుచూ భయపడి, తమ పశువైద్యపాఠశాలలో చదువుకొన గోరేవారందరను మూండేడ్లకాలము దానిని నేర్చుకొనునుండలేనది ఉత్తమపుచేసియున్నారు. ఆ కాలేజిలో చేరేపిల్లలు స్కూల్ డ్రైవర్ పరీక్షలో బాగా తేలివారయి యుండవలెననిన్ని, ఆ పరీక్షలో ఇచ్చే సర్టిఫికేటులు వారు గట్టివారయి యున్నట్లు తోచేలాగున చేసేదై యుండవలసినదనిన్ని. వారు ఆ కాలేజిలో నేర్చుకొనకులను చక్కగా గ్రహించే వారికి క్రెడిటువారిని తోచేటట్లు చేసేవైయుండవలసినదనిన్ని కూడా మనస్కూరుచూ ఉత్తమపుచేసి అటువంటి పిల్లలనుమాత్రమే ఆ కాలేజిలో చేర్చుకొంటామని తీర్మానించుకొనియున్నారు. ఈలాగున చేయడము కల్ల ఆ కాలేజిలో చదువుకొని వెళ్లిపోయినవారిలో అనేకమంది మన చెన్నరాజ్యములో చాలాగట్టివారయిన పశువైద్యులని పేరు తెక్కినవారయినారు. మన ఇండియా దేశములో నున్న రెక్కిన భాగములకుదా మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజిలో చదువుకొనే పశువైద్యులు చాలా గట్టివారని ప్రసిద్ధి తెక్కియున్నారు.

3. పశు వైద్యులకిచ్చే జీతాలు ప్రస్తుతము అంత పెద్దది కావడములే నిజమే. వెంటరినెరి డిపార్టుమెంటులో ప్రవేశించే ఉద్యోగములకు మొట్టమొదట నెలకు 80 రూపాయల జీతము మాత్రమే ముట్టును. వారికి 15 రూపాయలు బల్లెముకూదా దొరుకును. గనుక మొత్తము నెల 1 కి 45 రూపాయలు దొరు

కుకవి. వారి జీతము సంవత్సరాని 4 రూపాయల వరకున 50 రూపాయలవరకును హెచ్చుచుండును. వారికి దొరకే బల్లెము యధావకారముగానే ముట్టు చుండును. ఆ డిపార్టుమెంటు వారి పరీక్షలో తేలివారు వై తరగతులలో చేయుటకు చుండును. వారు మొదట 50 రూపాయల జీతమున 15 రూపాయల బల్లెమును దొరకే తరగతిలో చేయుటకుతారు. అక్కడ వారికి ఏటకు జీతము హెచ్చుతూ ఉండి, కాలక్రమమున 85 రూపాయల జీతమువరకు వచ్చిమై 15 రూపాయల బల్లెముతోకూడా, అలాగ, మొత్తము 100 రూపాయలు నెలనెలకు ముట్టును. వీరికివైగా వెంటరినెరి ఇన్ స్పెక్టరులు ఉన్నారు. వారికి 85 రూపాయలు మొదటకొని 120 రూపాయలవరకును జీతము ముట్టుతుంది. వారివైన నలుగురు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటులు ఉన్నారు. అట్టివారికి 240 రూపాయలు మొదటకొని 400 రూపాయలవరకును జీతములు ఇత్యులు బడుచున్నవి. మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజి 1904 వ సంవత్సరమునకు మాక్సిమే ఆకంభింపబడి యుండినప్పటికిని దానిలో చదువుకొనియున్న విద్యార్థి ఒకడు ఈ డిపార్టుమెంటులోనే దీప్తి నూరకొంటాడోడు ఉద్యోగమునకు రావలసివారు. వైన చెప్పిట్లు పశు వైద్యులకు ఇచ్చుచిచ్చే జీతాలు అంత యెక్కువైనవి కాకపోయినప్పటికినీ, గయకుల కంపింది పశువులందొక తరపున గనుక, ఈ వెంటరినెరి డిపార్టుమెంటులో పనిచేసే ఉద్యోగములకు వచ్చగనే ఎక్కువో ఒకప్పుడు చాలా ఎక్కువ జీతములు ముట్టేటట్లు ఏర్పాటు చేయబడుతుందని మనము నమ్ముచున్నాము.

4. మనదేశములో ఉన్న వర్తి రయతులకున్న వక్కాదుల మూలమున జీతము గడుచుచున్నది. కొద్దిపాటి రయతు యొక్క పశువులు జబ్బుపడిగాని, లేక, ఆకస్మికముగా వచ్చే అసాధులుగల్గుగాని, లేక యాకునాడే చనిపోయిట్టుయితే ఆ రయతుయొక్క వటుబడు గణములలో పడి ముడిగిపోవచ్చును. వర్తిరయతులకు పశువులకు జబ్బుపచ్చిగాని లేక ఆకస్మికమున అసాధులుగల్గిగాని. వాటిని ఏన్నెన్ని రకిన చికిత్సకే చచ్చిపోవుచున్నవో ఎవరుక చెప్పలేక కాని, అలాగున అనేకమయిన పశువులు చచ్చిపోతున్నవని అందరికిని తెలిసిన విషయమేకదా మన చెన్నరాజ్య మంతటిలోన 55,010 గాగియున్నవి. ఇన్ని గాగియాలలో జబ్బులు పడుతూ ఉండే పశువులన్నిటిని చికిత్స చేయడానికి 150 మంది పశువైద్యులమాత్రమే ఇప్పుడున్నాడు. 850 గాగియాలలోనున్న పశువులకన్నిటికిని చికిత్స చేయడానికి ఒక్క పశువైద్యుడు మాత్రమే చాలు నడడము సరికాదని స్పష్టమగుచున్నది. అందుకల్ల ఈ వెంటరినెరి డిపార్టుమెంటువారు ఇక మీదట ఇంకాచాలామందికి ఉద్యోగములు ఇస్తారని మనము యాధిగా నమ్ముచున్నాము.

5. ఈ డిపార్టుమెంటువారి ఉద్యోగములు చేయవలసి యున్న పని చాలా ముఖ్యమయినదనినీ రయతులకు చాలా ఉపకారమయినదనినీ అయ్యున్నందుకల్ల, వారికి రకిన పెద్ద జీతాలు ఇవ్వగలంబులై, మన స్కూలువారు ఈ డిపార్టుమెంటువారి ద్వారా ఎల్లప్పుడును చాలా దగ్గరమున కర్చుచేస్తూ ఉండడమునకు. ఇదిగాక, ఈ డిపార్టుమెంటు క్వరలోనే వృద్ధి చేయబడుతుంది గనుక ఇప్పుడు దీనిలో ప్రవేశించేవారికి త్వలోనే పెద్ద జీతాలు అర్జించడానికి చాలా వీలు కలుగుతుంది. దీనికి వాఖలా కావలెనంటే, మనము మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజి చక్కగా పోయినట్టుయితే, అక్కడ ఎక్కువమంది పశు వైద్యులకు తరఫీదు చేయదానికై మన స్కూలువారు చాలా సామ్యము కర్చుచేసి కొత్త కొత్త కట్టడములను కట్టుతున్నారని మనకు తెలుస్తుంది.

6. ఆ వెంటరినెరి కాలేజి మద్రాసులో ఒక పేటయొక్క పేటలో ఉన్నది. దానియట్టును పెద్ద కాలిఫలము న్నుండుల్ల అక్కడి విద్యార్థులకు కావలసిన అనుకూలములన్నియున్నా ఉన్నవి. వారు అక్కడ నుఖముగా ఉండి మంచి ఆరోగ్యముగలవారై యుండగలుగుచున్నారు. ఆ కాలేజి అవరణములోనే అక్కడ చదువుకొనేవారిలో సగముమంది విద్యార్థులు ఉండదగిన మంచి కరలి గలదు. వారికి చాలా కొద్దిపాటి అద్దెకే గదులు దొరుకుతవి. అక్కడనే ఆ విద్యార్థులు బంతి తన్ను ఆటను ఆహారదానికన్ని కరీరసాధకములు చేయదానికన్ని అనుకూలముయ్యేటట్లుగా మిక్కిలి వికాలమైన కాలిఫలము సమృద్ధిగా ఉన్నది. అక్కడ చదువుకొనేవారు తమ భోజనము విషయమై తామే ఏర్పాటులు చేసుకొనవచ్చును. గనుక పారు తమ తమ కులాచారముల ననుసరించి ఒక్కొక్క జట్టుగాకూడి తమ కంటినిన మనై తమకు కావలసిన ఏర్పాటులను చేసుకొనవచ్చును. ఆ కాలేజిలో చదువు

కొనడానికి మన దేశములోనుండి అన్ని డిపార్టుమెంటుల అన్ని కులములవారును వస్తున్నారు. ముఖ్యముగా తంజావూరు బ్రాహ్మణులును మర్యాదజేతములును ధారావారుగా వస్తూ ఉన్నారు. కాని ఆంధ్రదేశములోనుండిగాని ఓంధ్రదేశములోనుండిగాని చాలా కొద్దిమందిమాత్రమే వస్తున్నారు. ఇది మిక్కిలి విచారకరమైయున్నది. ఇందుకల్ల ఈ డిపార్టుమెంటువారికి చాలా కష్టములుగలుగుచున్నది. ఎందుకల్ల మన కాలేజును ఓంధ్రమున దేశభావలై యున్న జిల్లాలలోనికి పంపించడానికి తెలుగువారిలోను ఓంధ్రులలోను పశువైద్యమున నేర్చుకొన్నవారు దొరకడము లేరు. అందుకల్లనే ఈ డిపార్టుమెంటువారికి చాలా కష్టముగా నున్నది. అరవ వారినిగాని మలయాళీలనుగాని తెలుగుదేశములోకి పశువైద్యులనుగా పంపితే రయతులు వారియందు నమ్మకములేక వారి కలహము పుచ్చుకొనరు. అందుకేనే తెలుగుదేశమునకు. ఓంధ్రదేశమునకు మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజికి తమ పిల్లలనే పంపించడము. అవశ్యమైయున్నది.

7. ఎవరయినా తమ పిల్లలను ఆ కాలేజిలో ప్రవేశపెట్టగోరితే వారు మద్రాసులోని పేటలోనున్న వెంటరినెరి కాలేజి ప్రిన్సిపల్ గారి పేర వ్రాసి అందుచుండుయిన వరకు లవన్నిటిని తెలుసుకొనవచ్చును. ఆవైసములన్ని అయ్యుచేతు బడియున్న ఒక కాగితమును వారికి ఆ ప్రిన్సిపల్ గారు పంపుతారు. స్కూల్ డ్రైవర్ పరీక్షలో ఇంగ్లీషులో మంచిహాద్యముగల్గిన పిల్లవాండుమాత్రమే ఆ కాలేజిలో ప్రవేశించగలుగుతారని ఇదివరకే చెప్పియున్నాము. తెలుగుదేశములో కృష్ణాజిల్లాలోను ఇతర జిల్లాలోనున్న మందిస్కూల్ డ్రైవర్ పరీక్షలకు ఉన్న పిల్లవాండు అనేకులున్నారు. అటువంటి వారు రినియూడిపార్టుమెంటులో 20 రూపాయల జీతము తెచ్చుకొనే గుమస్తాలయి యుండడానికి మాత్రమే ప్రయత్నించుచేతదానికి బదులుగా మద్రాస్ వెంటరినెరి కాలేజిలో చేరి పశువైద్యమును నేర్చుకొంటే, తమకున్న కమకానికన్ని మేలు చేసుకొన గలవారవుతారు.

నోటీసు

. ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీ ముల్సువారి డిజిస్టరు ఆఫీసు 1919-వ సంవత్సరము అగస్టు నెల 11-వ తేది నుండి అర్మీనియన్ వీధిలోయుండు 108-వ నెంబరు భవనమునుండి 106-వ నెంబరు భవనమునకు మార్చబడు నని, వారు అందరికి ఇంగువలన తెలియజేయుచున్నారు. 1716

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస

ఉపదేశ వాక్యములు. శ్రేణికులభయ. ప్రతిదినము వరింప దగినది. కొద్ది పశులుమాత్రము మిగిలియున్నవి. త్వరపడుడు. (పతి 1-4 రు 0-12-0, పోస్తేజి రు 0-8-0. శ్రీరామకృష్ణమందిరం, గొడుగుపేట, మచిలీపట్నం.

పంటివైద్యము.

డాక్టరు గిబ్బర్ బదర్లు 12 కన్నడెనులేజ్, ఎన్నూరు, మద్రాసు. ఈ రంబైద్యులు ఏకారణము చేరినైన పండ్లను వెరికి చేయవలసి యుండిన సెప్పిలేతుండ వీరేమగును. బలహీనమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంకులం తెన్ను బంగారుచేత మూయుట, కల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను సూరనైద్యశాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ధారీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి యున్నాము. వాటిని తీయకత్తుకు సెప్పిలేక చేయబడును.

యంత్ర సహాయముచే తయారుచేయబడిన కాంతిగల సిరామూత్రము. మా సిరామూత్రము ఇప్పుడు ఒక అందమైన పెట్టెలో పాక్ చేసి పంపబడుచున్నది. (1278) ముఖ్యమైన వార్తాపత్రికలలో గొప్పగా కొనియాడబడుచున్నది. ఒక్కొక్కమాత్రమున ఒక షెన్సు కాంతిగల సిరాయగును. డైమన్డ్ బ్లూబ్లాక్ మూత్రము (1 గ్రాము) 144 మాత్రలు నెల రు. 1-4-0 కమ్యూరేషన్ బ్లూబ్లాక్ 1 గ్రాము మూత్రము రు. 1-6-0 టైట్ బ్లూబ్లాక్ 1 గ్రాముమాత్రము 0-15-0 ఎట్టసిరా 1 గ్రాము మాత్రము రు. 1-8-0 అవపచ్చసిరా 1 గ్రాము మాత్రము రు. 1-4-0

కె. ఎ. వి. అయ్యర్స్ అండు కో, 18/286 అప్పాదిల్లింగు, వై నాలుకూరు, మదరాసు. U C. CHAKRAVARTY, 24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయసంఘము

నివేదిక సంగ్రహము

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘనివేదికమునందు ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయ విధానమును, దానికి కారణభూతములగు పాఠశాల, చారిత్రక కళాశాలలును, పుస్తకాలయ విధానమును గాఢముగా పరిశీలించి, ఈ నివేదికము ఆయన సంపుటములలోని యొకటి. ఇక ఇతరవిధానములను పరిశీలించి సంపుటములు ఉన్నవి. మొదటి యొక్క ప్రకరణములలోను యీ సంపుటము ప్రవేశించుట కలయు చారిత్రక, పాఠశాల విశేషములు తెలుపబడి యున్నవి. భారతవిద్యావిధానాభివృద్ధిని గూర్చి నివేదిక కర్తలు తెలిపియున్నారు. 1918 సంవత్సరములో సంవత్సరమున కొక లక్షరూపాయల వైసన కలయకుటలైనది దైర్ఘ్యము నిశ్చయించిరి. 1919లో ఆంగ్లభాషామూలముగ విద్య గలవు పాఠశాలలై భాషను తెచ్చుచు వలెనని ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. 1924లో ప్రైవేటీకరణమునది విశ్వవిద్యాలయమునకును విద్యావర్ధిని ప్రభుత్వమువారు చేర్చుచును. 1922లో పాఠశాలను తమ ప్రభుత్వ పాలనము లంద నందుకొను విధిని ప్రభుత్వమువారు మునిపేసి, ఇందు పాఠశాలలను స్వయంసంపాదించు విధిని ప్రోత్సహింపవలెనని యిచ్చిరి. 1904లో విశ్వవిద్యాలయముల కాననము నిర్ణయమైనది. ఈ ప్రకరణమున ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటు పాఠశాలలను ప్రోత్సహించు విధిని గూర్చి తెలుపబడినది. పిమ్మట బెంగాలు విద్యాభివృద్ధి కమిషనుల గూర్చియు, ఆరీకిని, గృహ, సాంఘిక సాంప్రదాయములకును సంబంధము తెలుపబడినది. తరువాత ప్రత్యేక సంఘములకు (ముఖ్యముగ ఇమామ్యూన్ యులకు) విద్యావిషయమునగల ఆసావర్యములు తెల్పబడినవి.

బెంగాలులో పాఠశాల విషయక సమస్య. మాధ్యమిక పాఠశాలల కనిపింపజేయు, ప్రత్యేకపరీక్ష యుద్దేశమును గూర్చియు సంఘమువారు పరిశీలించిరి. ప్రస్తుత విధానలోపమునకు నాలుగు ప్రధాన కారణములు గలవు:

- (1) ఆంగ్ల ఉన్నతపాఠశాలలో అనేకముల యందు తగినసాధన సంపత్తిలేదు. కీర్తియుగాక, స్వల్పవేతనములందు ఉపాధ్యాయులు చేసి నిర్వహించుచున్నవి.
- (2) మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష తగినంతటి ఉన్నతపరీక్షా ముఖ్యతగలిగి యుండక, విద్యార్థి అభివృద్ధిని, జీవాభ్యుదయ మునకును అనుకూలముగ నున్నది.
- (3) విశ్వవిద్యాలయమునకును, ఇల్లిన ఇన్వెస్టిగేషన్ కాలేజీ ను అధికారము విధింపబడినందున, యీ పాఠశాల లకు సహాయమునంది, వీనిని పరిశీలించు అధికారము లేక యున్నాడు.
- (4) ప్రాథమికవిద్యలో చాలాభాగము ఇంటరుమిడి యేటు తరగతులలో బడుచున్నది. ఆందుచే జీవనోపాధిపతక రించు విషయములనేకములు విద్యార్థులకు నేర్పబడుచుండుట లేదు.

కలాశాలలు.

తరువాతి ప్రకరణములలో కలాశాలల గూర్చి వెలపబడియున్నది. ఈ విధానలోపము లిట్ల వివరింపబడినవి:—

- (1) ఇంటిలి విద్యార్థుల ధిక సంఖ్యాబలముగ నుండుట చే ఒక విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనము వీరల్లుటకు తృప్తికరముగ : దృగ్గోచరము.
- (2) అందరు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులందు విజ్ఞానాదికాశ్రమము చేర్చుటకు తగిన భనపపత్రిగాని, ఉపాధ్యాయులు గాని లేరు. వీనిలో నేనుములు విద్యార్థులు చెల్లించు జీతముల మీదనే ఆధారపడి యున్నవి. ఈ ఆదాయము కలాశాల కలయకుట చాలదు. అనేక కలాశాలలను కలకత్తాగరమునకు, మంచి సహకారము గానరాకున్నది.
- (3) ఇచ్చట గలవు విద్య చాలవరకు సారస్వత విద్య గనేయున్నది. సాంకేతికవిద్యకు తగిన సాధనములేవు, విద్య ఉపన్యాసములములముననే గలవటము చుండుట చే ప్రత్యేకముగ ప్రైవేట్ విద్యార్థిని తగినదానిలో బెట్టుటకు అవకాశము లేనట్లును. దీనికి, విద్యార్థుల అసౌకర్యముల కొంత కారణము. కలాశాలలలో సంబంధము లేక, విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకముగ పరీక్షా ప్రతిష్ఠాపన మగుట యిందుకు ప్రధాన కారణము.
- (4) ఉపాధ్యాయులలో ననేకులకు తగిన జీతములు లేవు; తాము చేయుటలో స్వతంత్రములేదు; ఉన్నత పదవు

లందు ఆకలేదు; ఇందుములమున ఉత్సాహకరముగ వని చేయుటకు ప్రోత్సహములేదు.

(5) విశ్వవిద్యాలయము వాణిజ్యముననే ఎమ్. ఏ, ఎమ్. ఎస్. సి. పరీక్షలను తమ ప్రభుత్వపు ఉధికారము ల్గొందికీ దీక్షింపబడుట, కలాశాలలలో ఉన్నతరగతులకును ఉన్నత తరగతులకును సంఘర్షణ మేర్పడి అందరుగానయేటు తరగతులకు నష్టము కలుగుచున్నది.

(6) ప్రధానపట్టణేతర ప్రత్యేకములందున్న కలాశాలల ప్రభుత్వపరీక్షలవిధి విశ్వవిద్యాలయ కమిషను తమవిద్యార్థులకొనగట్టుటకు తగిన రీతినిలేదని తెలిసికొనవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయమువారికి ప్రత్యేకముగ నియమించుటలేదు. విశ్వవిద్యాలయమునకును కలాశాలలలో చాలవరకు ప్రాతినిధ్యములేదు. అందుచే విద్యావిధానము నేర్పరచుటలో వీని కెట్టి అవకాశములేదు.

విశ్వవిద్యాలయము వారి యితర భర్తములగూర్చి రెండవ సంపుటమున వెలపబడినది. మొదటి ప్రకరణమున ప్రైవేట్ విద్యనుగూర్చి వర్ణించబడినది. పరీక్షావిధానములగూర్చియు విద్యాసాధనముగూర్చి రెండవ ప్రకరణమున వివరింపబడినవి. విద్య జీవితములములకలగ నుండవలెనా, ఆంగ్లభాషా మూలముగ నుండవలెనా అనువిషయముగూర్చి బెంగాలులో అభిప్రాయభేదమున్నట్లు తెలియుచున్నది. పిమ్మట, విద్యార్థి జీవనమును గూర్చి విచారకర్మిత్వము ల్పొందు వెలపబడినవి.

కృత్రి, సాంకేతికతతతము:— న్యాయ శాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రము, కర్మసామయము, ఇంజనీరింగు మున్నగువిషయములు మూడవ సంపుట మనవర్ణించబడినవి. న్యాయశాస్త్రము, వైద్యము దశ యితరవిషయములలో తగిన యేర్పాటు లేదని యందుములమున స్పష్టము కాగలదు.

పాలనా సమస్యలు.

ఈ విషయమునకు మూడు ప్రకరణములు ప్రత్యేకింపబడినవి. విశ్వవిద్యాలయ పాలనము విద్యాభివృద్ధి కననుకూలముగన, అంబిత్వప్రకరముగన యున్నదని మొదటి ప్రకరణమున వెలపబడినది. నెనేటు ప్రతినిధి సభగా మన్నది. ఇది కార్యనిర్వాహక సమస్యలను కూడ పరిష్కరింపవలయును. ఇది అన్ని ఉత్తముల భావములను తెలియజేయు సంతతి పెద్దదిగను లేదు; క్లిష్ట స్థితిగతుల వర్చించుటకు తగినంత చిహ్ని గ ను లేదు. సిండ్రికేటు ప్రతినిధి సభ కాదు. ఇది స్వీయ భర్తములను నిర్వహించు సంతతి విభాగముగ లేదు. కలాశాలలనును, విశ్వవిద్యాలయమును నకును గల సంబంధము తృప్తికరముగ లేదు. ఇందుములమున కలాశాల నిర్వహణమున సామర్థ్యము గానరాకున్నది. మరియు వీరి కార్యస్వతంత్ర్యము తగ్గిపోయినది. విశ్వవిద్యాలయము కితర భర్తములు కూడ గలవు. పాఠశాలలను రికగ్నజా చేయుట మున్నగు పనులను విశ్వవిద్యాలయము చేయుటలే యున్నది. వీరి నన్నిటిని యిది తృప్తికరముగ నిర్వహించవలయున్నది. రెండవ ప్రకరణములో విద్యావిషయమున ప్రభుత్వమువారి విధిని గూర్చి తెలుపబడినది. ప్రభుత్వమునకును, విశ్వవిద్యాలయమునకును గల సంబంధములు తృప్తికరముగ లేనివియు, ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయమున అనవసరముగ జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండుట చే పని తృప్తికరముగండుటలే గాక, విశ్వవిద్యాలయమున భాగ్యత కూడ తగ్గిపోవుచున్నదనియు ఈ సంఘము వారు చెప్పుచున్నాడు. ప్రభుత్వోద్యోగుల గూర్చి యిందు వర్ణించబడినది. ప్రభుత్వోద్యోగ వర్ధితియందు లాభములను వర్చించి, యందుములమున అనవసర విధేయమున, అన్యాయములను జరుగుచున్నవి, అందుచే యీకాలములో నన్ను అనేకుల చేయువద్దటి ఖండింపబడినదనియు యీసంఘమువారు వాదించుచున్నాడు. ఈ వర్ధితికల విద్య సంపూర్ణ ప్రభుత్వోద్యోగమున; ప్రైవేటు పాఠశాలలకు నష్టముకలుగును. విశ్వవిద్యాలయమునకునే ఉద్యోగమునకు ప్రవాసాధారముగ పాటించు నాచారమునకు యీసంఘము చింతించెను. కడపటి ప్రకరణములో భారతవిశ్వవిద్యాలయము యితర విశ్వవిద్యాలయములలో పోటీకా యున్నదని నిరూపించబడినది.

సూచనలు.

మాధ్యమిక విద్య.

మాధ్యమిక విద్యావిధానము సంపూర్ణముగ ముగియకొనిన గాని బెంగాలు విశ్వవిద్యాలయ పుస్తకాలయము తృప్తికరముగ నుండవలదని యీసంఘమువారి అభిప్రాయము. వారి ప్రధాన సూచనల నీట బొందు పరచుచున్నాము:—

- (1) విశ్వవిద్యాలయ తరగతులలో జేరుట కర్తక ప్రస్తుత మున్న మెట్రిక్యులేషను గాక, ఇందుమించు ఇంటరు మిడియేటు సామర్థ్యముండవలెను.
- (2) ఇంటరు మిడియేటు అంతరమున కీక్షణము వోసంగు బాధ్యత “ఇంటరు మిడియేటు కలాశాలలు” అను నూతన ప్రతిష్ఠాపనముల కొనంగవలెను, ఇవి కొన్ని విషయములలో ఉన్నత పాఠశాలలకు జేర్చబడున; మరికొన్ని ప్రత్యేకముగ నిర్వహించవలెను. ప్రతిపదలములలోను కనీస మొక ఇంటరు మిడియేటు కలాశాలమైన యుండవలయును. ఇంటరుమిడియేటులో గల ఆ ప ప ప వ్యాధి కట్టపరీక్షలకు మాత్రముగాక, వైద్యము, ఇంజనీరింగు, కర్మసామయము, పరిశ్రమము మున్నగు వానినికూడ అగ్ర్యసింపుకు కుకరింపవలెను.
- (3) ఇంటరుమిడియేటు కలాశాలలు, పట్టపరీక్షా తరగతి కలాశాలలనుండి విధింపవలెను. ఒకేకే యీ రెండు ను యేకయాజమాన్యము క్రిందవచ్చును, వీనికి ప్రత్యేకముగ పాలకవర్గమును మూలభవమున యేర్పరచవలెను.
- (4) రెండు ప్రాథమిక విద్యార్థులకు అందవలెను. ఒకటి ప్రస్తుత మున్న మెట్రిక్యులేషనులో కలయును నుండవలెను. ప్రస్తుతపు ఇంటరుమిడియేటులో కలయును మరియొక పరీక్ష 18 వ యేట జరుపవలయును. ఇందులో కృతార్థులైన వారే విశ్వవిద్యాలయ తరగతులలో జేరుట కర్తము.
- (5) ప్రస్తుతమున్న విద్యాకాల యీనూతన విధానము గుర్తించుక తుదియుట కననుకూలముగ నున్నది. మాధ్యమిక ఇంటరు మిడియేటు విద్యాసంఘమునకు నెలకొల్పవలెననియు, వీని సలహాసంఘముల నేర్పరచుట కధికారము గలిగియుండవలెననియు యీ సంఘమువారు మునించు చున్నాడు. ఈ బోర్డువారు రాష్ట్రీయ, మండల సలహా సంఘములను నిర్మించుటకు కూడ అధికారము గలిగియుండవలెను.
- (6) ఈ బోర్డులో అధికార పర్యుల సంఖ్యాబాహుళ్యముండవలెను. ఇందు ముగ్గురు ప్రాధాన ప్రతినిధులును, ముగ్గురు మహమ్మదీయు ప్రతినిధులును యుండవలెను. ఈ బోర్డులో ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపవలెననియును పొందువాడు అగు అగ్ర్యకు యుండవలెను. (7) కల్లెక్టు ఇన్స్పెక్షను డైరెక్టరు ఉన్నతవిద్యా పర్యులకు నుండవలెను. (8) బెంగాలు కాననభయమునది అధికారపర్యులచే నెమ్మకొనబడిన ప్రతినిధి యుండవలెను. (9) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముచే ర గురుకు, దక్కా విశ్వవిద్యాలయముచే రి గురుకు ప్రతినిధు లెమ్మకొనబడువలెను. (10) ర గురు మొదల కి గురు ముఖము ప్రభుత్వ నియంత్ర పర్యు అందవలెను. వీరిలో పుర్రము, వాణిజ్యము, కర్మసామయము, వైద్యము, ఆరోగ్యము, మాధ్యమిక ఇంటరుమిడియేటు విద్య, చారికా విద్య మున్నగు కాలల ప్రతినిధులు అందవలెను.
- (7) ఈ సంఘమువారి అధికారము:—
 - (1) ఉన్నతపాఠశాలలలోను, ఇంటరుమిడియేటు కలాశాలలలోను అవలంబించవలసిన విద్యావిధానమును నిర్వహించుట
 - (2) ప్రైవేటుపరీక్ష రెండు మాధ్యమిక పాఠశాల పరీక్షలను చేయుట. (3) తగినపరీక్షలనుచేసి ఉన్నతపాఠశాలలను, ఇంటరుమిడియేటు కలాశాలలను ఆమోదించుట. (4) ఈ విద్యావర్ధుల ఆవశ్యకతను ప్రభుత్వమువారికి తెలియపరచి, యందులకు భనవ్యముచేయుట. ఈ బోర్డువారికి ఇవన్నెత్త ధ్వందవలెననియు, గ్రాంటు నిచ్చు అధికార యుండవలెననియు ఈ సంఘము వారిలో అధికసంఖ్యాబల అభిప్రాయము.
 - (8) ఈ బోర్డు విద్యాకాలలో భిక్షముగ నుండరాదు. దాని కనుబంధముగ నుండవలెను. డైరెక్టరు ఆఫీసుస్వభావము ముగ్గురు జేందవలెను. డైరెక్టరు విద్యాకాల మంత్రికి కలహా నియమించును. అందుచే నతడు ప్రభుత్వకార్యదర్శిగ నుండు టవలెను.

విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము

ప్రస్తుతలోపములు తొలగించు నూతన విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటవలెననియు, యిది విద్యాభివృద్ధి నిచ్చుననిగ నుండవలెననియు సంఘమువారు మునించు చున్నాడు. ఇందులకు, ప్రస్తుతము కలకత్తాలో నున్న విద్యాభివృద్ధిదాకాకముల నన్నిటిని యుపయోగింపవలెననియు, దక్కాలో క్రొత్త విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించవలెననియు, ప్రధాన నగరేతర

ప్రభుత్వములలో విశ్వవిద్యాలయము కేంద్రస్థానముల సామింక తలెనెయు మీరు దెలుపుచున్నారు. ఈ క్రింది నియమములు బెంగాలులో ప్రస్తుతమున్న విశ్వవిద్యాలయములకు గాని, ముందు నిర్మితములు కాబోవు వానికి గాని వర్తింప నలయును.

(1) రాజ్యాధిపతికిని, భారత ప్రభుత్వమునకును కల కత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకును కల ప్రస్తుత సంబంధము తొలగి పోవలెను. సామాన్య కానన సభ విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ప్రధాన కాననములను నిర్మింపవచ్చును. రాజ ప్రతినిధి కలకత్తా, డెక్కా విశ్వవిద్యాలయములకు విజయనగ నుండవలెను.

(2) కలకత్తా, డెక్కా విశ్వవిద్యాలయములకు ఇక ముందు నిర్మితములు కాబోవు వానికిని బెంగాలు గవర్నరు ఛాన్సెలరుగ నుండవలెను.

(3) భారత ప్రభుత్వమునకు బయట బెంగాలు ప్రభుత్వము వారు బెంగాలు విశ్వవిద్యాలయముతోడి విషయము లను తరిమివేయవలెను.

(4) విశ్వవిద్యాలయ కార్యములకు సంబంధించిన కాననము లింత కఠినముగ నుండరాదు. అట్టి కాననముల ప్రిక్రింది విధముగ జట్టి కరూపమున నేర్పరుచవచ్చును:—(ఎ) ఆర్ట్స్-అ నగా సామాన్య కాననసభచే నిర్మితమై, వారిచేతను మాత్రమే మార్చబడునది. (బి) ప్లాట్యూమి-ప్రభుత్వమున సామాన్య కాననసభచే నిర్మితమై, పిమ్మట బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని విశ్వవిద్యాలయము వారిచే మార్చబడుట కనుగొనవలెను. (సి) అర్థి నెన్ను-విశ్వవిద్యాలయ కార్యవిధానాక వర్తమువారి చే నిర్మితమై, విశ్వవిద్యాలయపు కోర్టువారి ఆమోదములకు పొందవలసింది. దీనికి ఛాన్సెలరు తీర్పునిచ్చింపవచ్చును. (డి) రెగ్యులేషను. విశ్వవిద్యాలయములోని సంఘములు తమకొసంగబడిన అధికారములపట్టి చేయు నియమములు.

(5) నవరథుల విద్యార్థులకు మొదటి నుండియు పాఠ్యము తరగతులనుండి ఆనన్య తరగతులను వేరుచేయవలెను.

(6) ఇంటర్మీడియేటు పాఠ్యము అయిన మూడు సంవత్సరములలో పట్టభిక్షకు బోధకులు పనింపవలెను. దీనిని గాని యొక సంవత్సరములో విద్యార్థి ఎమ్.ఎ పరీక్షకు బోధింపును.

(7) పోస్ట్ గ్రేడు, లీడరు అను విద్యములు విశ్వవిద్యాలయము వారిచే యొంగబడిన వారికిని, యిందు నేర్పరుపబడిన జీతము నందు వారికిని అనువర్తింతును.

(8) ఈ యాద్యోగములు ప్రత్యేక సంఘములచే నిర్ణయింపబడిన వారల కొసంగబడును. ఈ వదలులలో కొన్ని అంగ్లేయులకు ప్రత్యేకింపబడవలెను.

(9) ప్రభుత్వోద్యోగములకు తగిన విద్యావిషయిక అర్హతను నిర్ణయించుటకు, అట్టి అభ్యర్థులకు పోటీ పరీక్షలు చేయబడుటకు కొన్ని సమయములందు ప్రత్యేకముగ చేయబడిన నియోజకముల నంగీకరించుటకును, చిన్న సివిలు సర్వీసు సంఘము లుండవలెను.

(10) విద్యార్థుల కేరీరార్థోద్యమములై ప్రతివిశ్వవిద్యాలయములోను కేరీర వ్యాయామమున కొకడై రెక్కయందలయును. విద్యార్థి తేజసవంతుల సంఘములు ప్రతివిశ్వవిద్యాలయమునకును అనుబంధముగ నుండవలెను.

(11) విద్యావిషయములలో మనస్థానము వెనుకబడి యుండుటచే వారికి ప్రోత్సాహ మొసంగుటకు తగిన ప్రయత్నములు చేయవలెను. ఈ సూచనలన్నియు నివేదికయందలి యొక ప్రకరణమున దెలుపబడియున్నవి.

మొదటివిధానమునకు కమీషను వారి చర్య మూడు భిన్నములగుటకు కలిగియున్నది. (1) విశ్వవిద్యాలయము కేవలము ప్రభుత్వోద్యోగముగ నుండుట. (2) కళాశాలలనే విశ్వవిద్యాలయమునకు మూలాధారముగ నేర్పరుచుట. (3) విశ్వవిద్యాలయమునందు ఉద్యోగులను నియమించుట యందు గూడ కళాశాలల పద్ధతినే అనుసరించుట.

ప్రధాన సూచనలు.

(1) డెక్కా విశ్వవిద్యాలయము కేవలము విద్యాబోధకముగా నుండవలెను. అచట విశ్వవిద్యాలయము పేరును నేర్పరుచు విషయము లన్నియును విశ్వవిద్యాలయాధికారుల ప్రత్యేక పరిశీలనకు క్రింద విశ్వ విద్యాలయాధ్యక్షులకుల ననే నేర్పబడవలెను గాని వారిని విద్యార్థులకును నడుమ కళాశాలా చర్యల సంబంధమేమియు నుండగూడదు.

(2) అవిశ్వవిద్యాలయ ప్రధానోద్యోగుల వివరము (1) జిటటు (గవర్నరు బనరూ) (2) ఛాన్సలరు (బంగాళాగవర్నరు) (3) వైసుభాస్కరు. ఇతడు జీతముపుచ్చుకొని పూర్తిగా పనిచేయువాడుగా నుండవలెను. (4) తరిపాలక సంఘము

(కోర్టు). ఈ సంఘమున సభ్యులు పాచ్చురుండి యుండవలెను. అన్ని తరముల ప్రతినిధులు నందు సభ్యులుగా నుండవలెను. నియోజకులు, నియమితులు, అధికారిత్వాసభ్యులు గూడ నుండవలెను. నిబంధనలను చేయుటకును, అర్థికవిధానము వా మోదించుటకును, కార్యక్రమము వంతను తరిగించుటకును, ఈ సంఘమున కధికార ముండవలెను. ఈ సంఘమున సభ్యుల సంఖ్య చాల పాచ్చుగా నుండవలెను గాన వారందరును తమ ముగా సమాజకే తగుటకు పిలువబడు గాన కార్యవిధానాక సంఘమువారి చర్యల సంబంధమున తనిచేయుటకు ప్రతినిధి పద్ధతినే నియోజకవలెను. (5) కార్యవిధానాక సంఘసభ్యుల సంఖ్య చాల స్వల్పముగా నుండవలెను. అర్థిక విషయము లందును పరిపాలనా విధానము నందును నిబంధనలను చేయుట యందును యీ సంఘమునకు తగినంత అధికారముండవలెను. (6) ఒక పారస్వత సంఘముండవలెను. ఈ సంఘమున విశ్వవిద్యాలయ పాఠ్యాధ్యయలలో ప్రయత్నములందు నుండవలెను. వతనియ (గంధర్వయము, పరిక్షలు, తట్టములు మున్నగు కేవల పారస్వత విషయములందీ సంఘమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. (7) విద్యాపీఠములు, గ్రంథనిర్ణయ సంఘములు మున్నగు వివిధవర్గాల లుండవలెను. (8) దొరతనమువారి విశ్వవిద్యాలయమునకు కొంత మొత్తమును వార్షికముగా నేర్పబడువలెను. దుర్భిక్ష మేమియును లేకుండ వనవరములపట్టి కృతజ్ఞతనుటకు విశ్వవిద్యాలయమువారికి సంపూర్ణాధికార మొసంగవలెను గాని ఆకృతజ్ఞతనుటకు తనిచి చేయించుచుండవలెను. ఆ మొత్తమునకు తోడుగా కావలసిన యితర మొత్తములను విశ్వవిద్యాలయము వారు ప్రజలవలన విరాళముల రూపముగా సమకూర్చుకొనవలెను.

(4) విశ్వవిద్యాలయ పాఠ్యాధ్యయలకు నియమించు సభికారము విశ్వవిద్యాలయమునకే యుండవలెను. వారు ప్రత్యేక సంఘముల ద్వారా నియమించు చుండవలెను. ముఖ్యులకు వారిని నియమించుటలో నాలోచనచెప్పటకు విశ్వవిద్యాలయ సంబంధముగ కొంతమంది ప్రతినిధులు గూడ సంఘ సభ్యుల నుగా ఛాన్సలరు నియమించవలెను. అంగ్లేజీయులందొక సంఘముండవలెను. ఆసంఘమున విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి యుండవలెను. ఆ సంఘమువారు నియమించినవారిని కొందరిని నియమించవలెను. ఈపద్ధతి ప్రయముగా కొంత కాలమైన పిమ్మట జరుగవలెను. ప్రస్తుతము ప్రారంభమున వంగజాతీయ విద్యాకామ సంబంధించినవారి ప్రస్తుత భావిచాతులను కాపాడుటకు బలమును నేర్పాటులను చేయుట ముఖ్యోపసరము. మొదట వైసుభాస్కరులతోడ డైరెక్టు (విద్యాకామధికారి) తోను ఆలోచించి బంగాళాదొరతనమువారు కొందరిని నియమించవలెను.

(5) విద్యావిధానమున కాఖిలుగా విభజింపవలెను. ఒక్కొక్కాకు ముఖ్యుడగు సుపాధ్యాయు డొక దుర్తరవాదిగా నుండవలెను. అతడు తుదితుడు (పోస్టెయ)గానుండవలెను. కొన్ని చిల్లర విషయములందు పాఠకుడుగా గూడ నుండవచ్చును. (6) ఈ విశ్వవిద్యాలయము కనీసి విద్యాలయముగా నుండవలెను. అనగా విశ్వవిద్యాలయ పరిశీలనకు క్రిందనే విద్యార్థులందరును నిరసించవలెనుటగాదు. విద్యార్థులలో పాచ్చురుండి విశ్వవిద్యాలయమువారునివాసముల నేర్పరుచవలెను. ఈ వసతి గృహముల ఏర్పాటును కార్యాచర్యములను సక్రమ విధానమున జరుపబడవలెను. విశ్వవిద్యాలయమువారి పరిశీలన ము క్రిందనే తని జరుగవలెను. అట్టి వసతి గృహముల ద్వారా సాంఘికాభివృద్ధిని కలిగింపవలెను. వీనిలో పెద్దవిభాగములను చోటులని పిలువబడును. చోటులు మరల గృహముల క్రింద విభజింపబడవలెను. కొద్దియందిగూడ ప్రజల సహాయమున ప్రత్యేక నివాసముల నేర్పరుచవలెను. అవి "హోటెలులని" పిలువబడును.

(7) మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ డెక్కా విశ్వవిద్యాలయ సంఘము వారేర్పరచిన విధానము ననుసరించి డిగ్రీలను డిప్లామాల నియ్యటకు ప్రత్యేక కామ యుండవలెను.

(8) విశ్వవిద్యాలయకామ సంఘము లన్నిటి యందును మహమ్మదీయులకు పాచ్చురు ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ప్రత్యేకముగ వారి కొక ఆలోచన సంఘమును చోటుల పుండవలెను.

కలకత్తాలో విద్య నేర్పు విశ్వవిద్యాలయము.

కలకత్తాలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాల పాచ్చుగా నున్నది. అచట పెక్కు కళాశాలలున్నవి. అకళాశాలలు

చేయుచున్నవని స్వల్పముగాదు గాన వచట డెక్కా విశ్వవిద్యాలయము మాదిరి విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరుప వలెను. కాననచటి ప్రతికళాశాలమును ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమున విడ వాడివిశ్వవిద్యాలయములలోను రక్కిన కళాశాలలలోను సమా కారమును కలిగియుండవలెను. అట్టి కళాశాలలందు విశ్వవిద్యాలయము పేరును నొసంగబడు విద్యాలయమునను స్వభావము నిర్ణయించుటకు విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన పరిశీలనాధికార ముండవలెను. ప్రతికళాశాల యందును ఆభివృద్ధికి తగిన మార్పులను చేయుటకు తగిన అవకాశముండవలెను గాని మార్పుపీలులేని పద్ధతులుండ గూడదు.

ముఖ్యములగు సూచనలు.

(1) విశ్వవిద్యాలయ పరిశీలనకు సంస్కరింపబడవలెను (1) విజటు (గవర్నరు బనరూ) (2) ఛాన్సలరు (బంగాళాగవర్నరు) (3) వైసుభాస్కరు. (యితడు జీతముపుచ్చుకొని పూర్తిగా పనిచేయువాడుగా నుండవలెను. వైశోర్త్యజ్ఞిగల గౌరవమును జీతము నిరసింపవలెను. (4) బెనరూ (5) కోర్టు. ఈసంఘమున కొన్ని వందలమంది సభ్యులుండవలెను. నియోజక సభ్యులను అధికారిత్వా సభ్యులను కొద్దియని నియమిత సభ్యులనుగూడ నుండవలెను. వంగజాతీయముగల విద్యా ప్రతిష్ఠాపనుల కన్నిటికిని నీ సంఘమున ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

(1) నిబంధనలను చేయుట అర్థి నెన్నులను పీఠపరచుట (2) విశ్వవిద్యాలయకార్యపరిశీలన (3) అర్థిక వత్తములసంగిక రియలు మున్నగు సభికారముల సంఘమున కుండవలెను. కొన్ని వందలమంది సభ్యులగుటచే నీ సంఘము తిరుచు సమాజకే తగుటకు సాధ్యముకాదు గాన అర్థికవిషయములను తరిమివేయింపుటకు పిమ్మట ప్రతినిధి సంఘము నేర్పరుచవలెను. (6) కార్యవిధానాక సంఘమున 17 నురు సభ్యులుండవలెను. అర్థిక విషయములకును పరిపాలనమునకును యీసంఘము తరవాదిగా నుండవలెను. అర్థి నెన్నులను చేయుటకీ సంఘమున కధికారముండవలెను. (7) పారస్వత సంఘమున 80 మొదలు 100 మంది. సభ్యులుండవలెను అన్నికళాశాలలకును అన్నితరగతుల ప్రపాధ్యామల సంఘములకును యీసంఘమున ప్రాతినిధ్యముండవలెను. ఈ సంఘమువారు కేవలము పారస్వత విషయములను బోధనా విషయములను మాత్రమే తరిమివేయవలెను. కీ పీఠములు వతనియ (గంధర్వయసంఘము వతనియవిషయ నిర్ణయసంఘము, పరిక్షకసంఘము విద్యార్థి సంరక్షకసంఘము మున్నగు నురు సంఘము లుండవలెను. ముందటిక సంఘమును క్రి విద్యాసంఘమును గూడ నుండవలెను.

(2) విశ్వవిద్యాలయము ప్రిధానముగ బోధనా విశ్వవిద్యాలయముగా నుండవలెను. కొన్ని కళాశాలలు డెక్కా య్పరేటేడ సంబంధముగ గనుకొన్ని (కనీస్టియన్లు) అను బంధములుగల యుండవలెను. సంబంధములకు సవి విశ్వవిద్యాలయమువారిచేతనే నడుపబడినవి. అనుబంధములను సవి కొన్ని నిర్దితవిధుల ననుసరించుచు కృత్రిమము నిలుపుకొని సభ్యులకు సమగ్రియబడిన నిర్ణత భర్తములు నిర్వర్తింతుచు నిర్దిత స్వాతంత్ర్యముల ననుభవించు కళాశాలలు మరొన్ని పరిశీలి (అ ఫి లి ప్ టె డు) కళాశాలలు కలకత్తా యందును మండలములందునుగూడ గలవు. ఆసంబంధము కేవలము తాత్కాలికము.

(3) అనుబంధ కళాశాలలకు కరించవలసిన నిబంధనల నేర్పరుచవలెను వానిని నవరించుటకు బంగాళా దొరతనము వారి అనుమతిని బడయవలసియుండును.

(4) అనుబంధ కళాశాలల హక్కులు (1) పారస్వత సంఘ ప్రాతినిధ్యము (2) ఈ కళాశాలల విద్యార్థులు తట్టములను బడసింపవారు తట్టపరీక్షకు చదువుచున్నామని గుడుడ ప్రత్యేక కట్టములు నిఖ్యునక్రమశబ్దతందేనే విశ్వవిద్యాలయ వివిధకళాశాలలోకన్యాసములను వివనస్థులగుట (3) అకళాశాలలో గలబలించబడిన యాపాధ్యామము, విశ్వవిద్యాలయమున పోస్టెయ, రీడరు, లెక్చరరు, ఎక్జామినరు వదలు కర్తవ్యులగురు. వారాయాకళాశాలలకు వదల సన సరములేను. పారస్వతసంఘసభ్యులకువార్యులగురురు (4) విద్యార్థుల ప్రయోగ (డిస్టింక్ష)ను గమనించుటకు ప్రధాన నిబంధనల ననుసరించుచు విద్యార్థులకు నేర్పబడిన విషయములను తరిమివేయి నిర్ణయించుటకు వారికర్హత కలుగును.

(5) సమాకారబోధన విధానమునందు విశ్వవిద్యాలయమువారి కర్తవ్యము (1) వతనియవిషయ నిర్ణయము (2) కళాశాలలోను ప్రపన్యాస ముంపిరము లందును ప్రధాన స్థానము నందును గల వానికి తోడుగా

పురాధాన్యములను విద్యాధ్యయనమును గూడ నుపయోగించు పట్టు గొంధములను పరిశోధనా స్థానములను ఏర్పరచుట (2) కళాకాల సంబంధములను కళాకాలలో నేర్పబడిన విషయములను పట్టుపరచు నిర్ణయ వారిని చదువుచున్నవారిని నేర్పబడు ప్రతి కళాకాలమున ప్రత్యేకముగా గాని కొన్ని కళాకాలముల ఏకముగా గాని నియమించుట (4) ముఖ్యముగా కళాకాలములో బోధించు విషయములను తోడుగా పట్టుపరచుచున్నవారిని పరీక్ష నిర్ణయవారిని విశ్వవిద్యాలయ సంబంధముల నిర్ణయలందరికి ప్రత్యేక విద్యుత్ నేర్పబడు పురాధాన్యములకు ప్రత్యేక శ్రేణియను నిర్ణయించుట (5) ఒక కళాకాలలో నొక యాధాన్యమును నియమించ బడగానే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు తెలుపబడలేదు విశ్వవిద్యాలయము వారందరిల కామోదమును తెలుపలేదు. అట్లు నియమించ బడినవా రావిషయమును సరిగా బోధించువారిని విశ్వవిద్యాలయమువారు తలచినపుడు మాత్రమే వారామోదించి పోవచ్చును. అట్లా మోదించక పోయినంతమాత్రమున వారు పాధ్యాయుని తొలగించ నవసరములేదు గాని ఒక కళాకాలలోని పురాధాన్యములలో నొకటి కంటే వారిని తొలగించి బడిని వారే యొనవో ను కళాకాల కొనసాగించిన స్వాతంత్ర్యములను రద్దుపరచుటకు విశ్వవిద్యాలయము వారి కధారము కలుగును.

(7) సహకార బోధనమునకు కళాకాల విధులు. (1) కట్టెరీతుల చక్కపు వారును కట్టెరీతు నిర్మించువారును చదువలసిన విషయములను గొంధములను నిర్ధారణచేయుట (2) విద్యార్థులెట్టి యితి కళాకాల పురస్కారములను విశ్వవిద్యాలయము వారికి నొకటి నుంచి విసవలేని నిర్ధారణ చేయుట (3) విద్యార్థుల కవనములతోడ పురస్కారములను ప్రత్యేక బోధనములను యితరవిధానములను ఏర్పరచుట (4) ప్రతివిద్యార్థికి ప్రత్యేకముగా వారావసరముల కేర్పాటుచేయుట (5) పరీక్షకు వెళ్లగోతు ప్రతివిద్యార్థియు విషయములను బాగుగా నభ్యసించిన విశ్వవిద్యాలయమువారి కి ధృవపత్రములను పంపుట (6) నేర్పబడిన విషయములను పూర్తిగా నేర్పబడు తగిన ఏర్పాటులను చేయుట (7) విద్యార్థుల ఆరోగ్యమును నర్త్యరసమును బరచుట పరీక్షించుట కేర్పాటు చేయుట ఈ విషయములందును ముఖ్యముగా పురాధాన్యములను నియమించుటయందును కళాకాలము స్వాతంత్ర్యముండవలెను. ముందు ప్రేమల పురాధాన్యములను కళాకాల వర్గము క్రింద చేరుదురు. (1) కళాకాల పురాధాన్యములను గానుండి విశ్వవిద్యాలయము వారిచే గూడ నియమించ వలెనను గూడ జీతము పుచ్చుకొను విశ్వవిద్యాలయము వారు నిర్ణయించిన విషయములను విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థుల కందరికిని బోధించువారు. (2) కళాకాల పురాధాన్యములను గూడ విశ్వవిద్యాలయమువారి కింకబడినను ప్రత్యేక పురాధాన్యములను కేర్పాటు కళాకాల విద్యార్థులకు మాత్రమే బోధించు వారు (3) విశ్వవిద్యాలయముచే నామోదించబడినవారు వీరి సంఖ్య చాలతక్కువగానుండును (7) విశ్వవిద్యాలయమున రాజధానికళాకాల ఏర్పరచునందును చాలావృత్తి స్థానములందును, ఇతరులను గూడనది యిట్లేకనుండదు గాని అదటిలా భములు విశ్వవిద్యాలయమున కంతటివనుగూడ సాధ్యమున సంతకర కుపకరించవలెను. కలకత్తాలో రాజధాని కళాకాల ప్రత్యేకముగా ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పబడి పురములకు సారవ్యమును కాన్రములను బోధించుచున్నది. ఇతరుల కళాకాల కొత్త విధానమున సరిగా పనిచేయుటకును దొరకనువారి ఆర్థిక సంబంధమును బాధ్యత స్పష్టమునుగలవను దీనిని సంస్కరించుటకు దొరకను వారికి సంఘము నేర్పబడు వలెను. ఆ సంఘము నందు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధులనుగూడ నుండవలెను. కళాకాల పురాధాన్యములను గూడ నుండవలెను. ప్రస్తుత మి కళాకాల ప్రతినిధులనునను కృత్యములను మొత్తమును తుల్యమును మొత్తము పరిపాలక సంఘమున కియ్యవలెను. పరిపాలన సంఘమువారు దాని నిర్మాణ సారము కృత్యములను గాని తనభిమానముండవలెను. జీతములు, నిరాశ్రయము నిర్మాణమును నితర వారునుగూడ సంఘమువారునునుకూర్చునను. దొరకనువారికి కారము నిచ్చు సమయమున నేర్పబడు నిబంధనల కనుగుణముగా విద్యార్థుల వర్గముల చాట్లములకు భంగము కలుగని పద్ధతి యితర నిబంధనలతో నిమిత్తము లేకుండ భూమి పడిన పనులను సంఘమువారు పూర్తిచేయవలెను గాని విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనల ననుసరిం

పరలేను. గాని 10 స్థానములకు మాత్రము ప్రత్యేకించవలెను. వారి నిర్ణయ ప్రకారమున కంఠమువారిచే నామోదించినవారిని నియమించవలెను. విశ్వవిద్యాలయము వందేతులకు కల మాట్లములను వీరిగూడ నుండవలెను. వీరు బోధించు విషయములు కొన్ని విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల కందరికినిగూడ నుపయోగించవలెను.

(8) విశ్వవిద్యాలయములోని ప్రత్యేక సంఘము వారి నుపయోగము మియ్యబడవలెను. విశ్వవిద్యాలయము సంబంధముగా వారిని మాన్యు పోషించుటకు గూడ సంఘ సభ్యులనుగా భావించు నియమించవలెను. ప్రాధికారములను రీతయలను నియమించు నపుడు వీరితో గూడ వారామోదించవలెను. ఒక కళాకాలలో నొక ప్రాధికారము నియమించునపుడు వారిని జీతమును కొంతభాగము వారికాల గూడ భరించుచున్నవో ఆకళాకాల ప్రతినిధుగూడ వారావసరములనుండవలెను. ఆతని అభిప్రాయమును గొనవలెను. ఆనియమమును రద్దుపరచుట కతని కధికారములేదు. ఆనుబంధకళాకాల పురాధాన్యములను వారే నియమించుకొనవచ్చును. ఆమోదించుటయొ ఆమోదించ వుండుటయు విశ్వవిద్యాలయము వారిచేతిలో నుండును.

(9) ఆనుబంధ కళాకాలముగా నుండ నన్నములు గానుండినను అవసరమని తోచిన కళాకాలము రీతినిననుకు పరిగణించవలెను. ఈలోగా నని అన్వయము బడెను ప్రతినిధులకు వలెను.

(10) ఇట్టి అన్వయము బడెను కళాకాలములకు ధన సహాయము చేయవలెను. కళాకాల ప్రాంత సాహిత్య కళాకాలము నేర్పబడవలెను. ఇట్లమియు కళాకాలము పోషించు సాంప్రదాయక మోదించ కళాకాలము ముఖ్యముగా ఏర్పరచవలెను. ఇట్లమియు కళాకాలములకు అరచితి పోషించు ఇట్లమి చరిత్రను మోదించ కళాకాలములందు సంస్కృతసాహిత్యములను నేర్పబడుకొనుట చేయవలెను.

(11) మూడేండ్ల కొకసారియొక కళాకాలము పరీక్షించునుండవలెను. మొత్తముమీద కరిగినవీడికనును ప్రకటించి అన్ని కళాకాలములను పంపవలెను.

(12) దొరకనువారి కులస సనవచాయము గోరుచు ఎట్టికళాకాలమును నిర్ణయించు పంపించు విశ్వవిద్యాలయము కార్యనిర్వాహక సంఘము ద్వారా పంపవలెను. వారు తమ అభిప్రాయములతో దానిని దొరకనువారికి పంపవలెను.

(13) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును నిర్వహించే కమిషనరు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము ఏ కళాకాలము నన్నిటిని చూచు నేర్పబడవలెను యుండును. ఆందులకు చాలా కాలము పట్టును. అది గాక కలకత్తా నగరమునందు విశ్వవిద్యాలయము లేకుండుట నముదిరముగాదు గాని నామావని ఆర్థికమును నుండినను అవసర సాధ్యముగాదు. కళాకాల మోదించే ప్రధానస్థానముండవలెను. వీరై సంతకర కళాకాలమును కార్యనిర్వాహకమును గూడన చూచు యుండవలెను. విద్యార్థులకు నతి గృహములకును ఆటలకును పేటలలో స్థలములను సమకూర్చవలెను. కలకత్తా కొన్నిచేమను, బ్రహ్మ సంఘములతో నామోదించి యీ ఏర్పాటులను కాగరూరతో చేయవలెను.

(14) మహాత్ములను ప్రతినిధులన్ని వర్గములందు నుండవలెను. ఆలోచనసరగూడ వారికి ప్రత్యేకముగా నుండవలెను. వారాయా విషయములనుగూర్చి ఏర్పరచువారి కైనను వారముల కధికారమును కలిగియుండవలెను.

(15) ఉపాధ్యాయులకును అధికారికిని వివాదము కలిగివుండు దానిని పరిష్కరించుట కొక సంఘమును నియమించవలెను. వారి పరిష్కారము ప్రకారమునకు నంగీకరింపవలెను.

(16) ఉపాధ్యాయులకు తమ యిబ్బందులను గూర్చి భావించుటకు తెలుపవలెను. ఆతరువాత వారిని పరిష్కరించుట కొక సంఘము నేర్పరచవలెను.

నుండలములందలి కళాకాలము.

వీరికి తగిన సహాయము చేయవలెను. చేసి నవో కాలక్రమమున కొన్ని విశ్వవిద్యాలయములు కాగవచ్చు. కొన్ని స్వతంత్ర కళాకాలముగా నుండును. ఇవి బలవంతమున కలుగనుండవలెను. తగిన ఏర్పాటులను కలుగవలెను.

(1) ఈ కళాకాల పరిపాలనమునకు విశ్వవిద్యాలయము వారు ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరచవలెను. పట్టుపరచు వారిని బోధించు కళాకాలము కాసంఘమున ప్రాతినిధ్యముండవలెను. విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధులు నుండవలెను సాహిత్య సంఘ ప్రతినిధులనుండవలెను.

(2) కొన్ని కళాకాలము నామోదించిన రీతిని అభివృద్ధి నొందినవియు వారిని విశ్వవిద్యాలయ కళాకాలము విలీనవలెను. వారికొంత ఆధికృత నిర్ణయ కొన్ని ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యముల నీయవలెను.

(3) ఇందుకు ప్రత్యేక ధనమునవలెను. కార్యనిర్వాహక సంఘము వారిమావనల ననుసరించి దొరకనువారు రాధనమును కృత్యములనుచేయవలెను.

పురస్కార విద్యుత్ నియమము

ఈ విధానమున మార్పుకలుగవలెను. (1) నెకండరీ, నాయకు కండరీకాలములను గూర్చి బోధనము ప్రత్యేక విధానము నేర్పరచవలెను దొరకనువారు వారములలోని వారికిర పాత కాలములలో నికిని ఆచటి వారిచటి కిని మారుటకట్టి ఆక్షేపణములు నుండవలెను. అందుకు తగిన నైపుణ్యమునందరిని కలిగించవలెను.

(2) పాశ్చాత్య శ్రేణులకు దధ్యసించిన వారు కొందరు కావలెను. వారిజీతములను దొరకనువారు నిర్ణయించవలెను. వారికి పించెను చుట్టవలెను గాని వారికొన్ని ప్రేమలకు కొన్ని కళాకాలములను ప్రత్యేకించబడగూడదు.

(3) ఇతరులకు విశ్వవిద్యాలయములోని విద్యుత్ నియమములను బోధించుటయు నియమించుటయు. పాలక సంఘములవారే నియమించవలెను (1) గాని అందులకు ప్రత్యేక నియోజక సంఘముండవలెను (2) కొన్ని పదవులకు అంగీకరణ సంఘమువారే నియమించవలెను (3) వాటికనునున్న గువానికి దొరకనువారే బాధ్యతను నియమించవలెను

(4) ఈ నిబంధనలు ఇతరవిద్యుత్తుల మున్నగు వారికి కర్తవ్యము.

ప్రత్యేక విద్యావిధానము.

వైద్యము, ఇంజనీరింగు, కృతసాయము వాణిజ్యము వర్తమాన, ఉపాధ్యాయ విధానము మున్నగువి ప్రత్యేక కళాకాలములందు నేర్పబడును. ప్రత్యేక సాహిత్యములకు చేయుటకున నెకండరీ, నాయకు నెకండరీ పాతకాలముల నొకట 700 మంది ఉపాధ్యాయులను నిర్వహించు వచ్చును. పండిత వైద్యపు పాతకాలములను ప్రత్యేకముగా నేర్పరచవలెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునభివృద్ధి:—తెలంగాణ దివిజన్ కాంగ్రెసు కమిటీవారు రాబోవు ఆంధ్రరాష్ట్రమునభివృద్ధి గాడి చెల్ల నానికొక ప్రయత్నము చేయును. ఏ. పి. గాని ఆగ్రాన నాధికారి కిఫాద్దచేసి ఆని కార్యదర్శి అభ్యవేతన కార్యకర్తలవారు (వాయువున్నాడు.

ఆంగ్ల దేశపు బహు:—ఆంగ్లదేశపు బహు, రేపటి దినము 7-15 గంటలకు బహుదాతేమవును.

ఆంధ్ర పంచమాభివృద్ధి సంఘము:—ఈ నెల 11-6 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 6-80 గంటలకు నెలంబూర్, ముదిగ పాలెములో వంచయ నువనకుల సోక రాష్ట్రము ఒక రాతిపాతకాల మైసంఘమువారిచే నెలకొల్పు బడును. ఆంధ్రదేశి కా సంపాదకులకు శ్రీ యత కాకినాడను నాగేశ్వరరావు వంతులగాను పాతకాల ప్రవేశోత్సవమును గావింతురు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థింతురు.

పోలీసు ఫిర్యాదులు. అందను, ఆగ్రాము 6:—రెయిన్స్ పనివారల నేవనలు యూనియను కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సభచేసి పోలీసు నమ్మకమునకు నవాయతదరల దనిము కట్టుదాయు నెంటు నేవని వారంభించవలయుననిము తీర్మానించిరి.

Indian News.

The strike of coolies at Lillooah workshop of the East Indian Railway is at an end. All men resumed work yesterday. It is stated that the authorities have met the demands of the strikers.

Mr. Burners, Deputy Magistrate of Darjeeling disposed of yesterday a case in which Mr. Keane, a tea garden manager, stood charged with assaulting an upcountry man at Poong. It was found that in the course of a squabble about an alleged theft, the accused assaulted the complainant under grave and sudden provocation. The accused was fined Rs. 5.

ప్రకటన

సోమవారమున శ్రావణ పూర్ణిమ కండుగ యగుటచే, దినపత్రిక వెలువడదు.

సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 9-వ తేది

శనివారము.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ

విచారణ సంఘము

1917-వ సంవత్సరమున, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ స్థితిగూర్చి విచారించుట కేర్పడిన సంఘపు నివేదికము నేను ప్రచురించబడినది సంఘ కార్యదర్శియగు ఆ డరుసనుగారు మాకు అయిదు సంపుటములగ్రంథములను బంపిరి. నివేదికయందలి సూచనల సంగ్రహమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి. రెండువేల పుటలకు పైగియు యీ గ్రంథములను, చిన్న వ్యాసములలో విస్తరించుటకు సాధ్యకడదు. విచారణసంఘమువారి ముఖ్యసూచనల గూర్చి మాత్రమే కొలదిగ వివరించెదము. విచారణసంఘ సభ్యులు విద్యావిధానమును గురితెగిన సుక్రసిద్ధులనుబట్టి నిశ్చయము లేదు. డాక్టరు శాన్లెరుగారు, పంథాధ్యక్షులు వీరు లీపు విశ్వవిద్యాలయమునకు వైసు ఛాన్సును కడదని నిర్వహించుచున్నారు. సభ్యులు, డాక్టరు గ్రెగోరిగారు స్వాధీనవిశ్వవిద్యాలయపు సభ్యులు. హార్లాగారు, లండను విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారు. ప్రొఫెసరు రామ్మూసగారు, మాంచెస్టరు విశ్వవిద్యాలయమున చారిత్రకసాహిత్యమును, సో. అశుతోష్మముఖర్జీగారు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు చాలకాలము వైసు చాన్సులకుగ నుండిరి. సో. హార్లాగారు, వంగదేశపు విద్యా శాఖాధ్యక్షులు. డాక్టరు జయదీప్ అహమ్మదుగారు ఆలీపురు - తేజ్ పూర్ గణితశాస్త్రసాహిత్యమును. ఇట్టి సభ్యులు గలిగిన విచారణసంఘము కలకత్తా విద్యావిధానమును గూర్చి విచారించుటకు తగిన సహకారము గలిగియున్న దనుటకు సందియము లేదు. ఈసంఘమువారు 1917-వ సంవత్సరపు నవంబరు నెలలో తమ విచారణను ప్రారంభించిరి. వీరు వంగదేశపు కరిగితులనే గాక, యితర రాష్ట్రపు కరిగితులను గూడ కనుగొనిరి. నాథుల వద్దనుండి సాక్షిముద్రకొనుటయే గాక, అనేకుల కీసంఘము వారు క్రశ్నలవంపి జవాబులను తెప్పించిరి.

వీరి నివేదికము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి మాత్రమే వివరించుచున్నను, వీరు దెలిపిన యంశములు చాలవర కింత విశ్వవిద్యాలయములకు గూడ వర్తించు ననుట తెల్లము. హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయము లన్నిటిపై సర్వ సామాన్యముగ కొకటిగనే యుండుటచే, విచారణ సంఘమువారి సూచనల నితర రాష్ట్రవాసులు గూడ గమనించుట భావ్యము. నివేదికము రెండు భాగముల క్రింద విభజించబడి యున్నది. మొదటి భాగమునందలి మూడు సంపుటములు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు క్రస్తుత కరిగితులను గూర్చి వివ

రించినవి. రెండవభాగమునందలి రెండు సంపుటములును విచారణ సంఘమువారి సూచనలను పొందు పరచుచున్నవి. విచారణసంఘము వారు రయిదు విషయములపై తమ దృష్టిని నిగుడించిరి (1) క్రస్తుత కరిగితుల పద్ధతి, అది దేశమునకు గలిగించుచున్న నష్టము (2) విద్యను గరపుట కునయోగింప దగిన భాష (3) విద్య కేవలము సాహిత్యము గాకుండ జేయుట కవసరముగ మార్గములు (4) విశ్వవిద్యాలయమును విశాల భూములముగ గావించి దేశములో నన్నిపక్షముల వారికిని దాని యందు తగిన ప్రాతినిధ్య మిచ్చుట (5) యూనివర్సిటీవిద్యకు సాధనముగ నుండే సకంఠరీ విద్యను బాగు జేయుటకు మార్గములు. ఈ విషయముల త్వంత ప్రాముఖ్యమున ఎనుటకు సందియము లేదు. వీటి నన్నిటి గూర్చి, విచారణ సంఘము వారు విపులముగ చర్చించిరి. కాని, వీరు దెలిపిన సూచనలు, క్రస్తుత స్థితిని విశేషముగ చక్కబరుప గలుగునా యని సందియము గలుగుచున్నది. వీరి సూచనల గూర్చి చర్చించుటకు ముందు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు ప్రాచీన ఆధునిక చరిత్రలను కొంతవడి కరిగిలించుట యవసరము.

హిందూదేశమునం దెల్ల వంగదేశీయులే ఆంగ్లభాషా భ్యసనమునకు ముందంజవై నిరి. ఇందుకు రాజా రామమోహనుల ప్రయత్నము లొక వంకను, క్రైస్తవమత ప్రచారకుల ప్రయత్నము లింకొకవంకను తోడ్పడినవి. దేశభాషావాదుల ప్రయత్నము లా కాలమున విఫలములయ్యెను. లండను విశ్వవిద్యాలయపు మాదిరిన, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడెను. విశ్వవిద్యాలయపు బాధ్యత, అరుబంధి పాఠశాలలకు పరీక్షల గావించుట మాత్రమే. లండను విశ్వవిద్యాలయము పేర్కొన ననేక మార్పుల జెందెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముగాని, లండను హిందూదేశ విశ్వవిద్యాలయముగాని, మార్పు జేడక నేటికిని అయినే నిలచియున్నది. దీని ఫలిత మేమియనది? ఉన్నతవిద్య నభ్యసించే వారి సంఖ్య క్రమక్రమముగ హెచ్చినది. వంగదేశీయులయొక్కయు, బ్రిటీషు దీవులయొక్కయు జనసంఖ్య దాదాపుగ 45,00,000. రెండుదేశములలోను ఉన్నతవిద్య నభ్యసించేవారి సంఖ్య దాదాపుగ నొక్కటే - ముమారు 20,000. ఈ సంఖ్యల జూచిన ఉన్నత విద్యకు కఠినమైనది సంఖ్య కలకత్తాలో జెరిగి పోవుచున్నదనుట నిశ్చయము. 20 వేల మందిలో, దాదాపు 22 వేల మంది సాహిత్య విద్యను మాత్రమే నభ్యసించుచున్నారు. దీనియందు త్రిపులయినవారు, గుమాస్తాలుగగాని, న్యాయవాదులుగగాని, ఉపాధ్యాయులుగగాని, జీవనము గడుపుటకు మాత్రమే, చాలియుండురు. వీరింకొక యుద్యోగమునకు బడిరారు.

వర్తకమునకుగాని, పరిశ్రమలకుగాని, సంబంధించిన విద్య యావశ్యవిద్యాలయమునందు గలుగుబడుటలేదు. ఆరంభదశయందు, ఆంగ్లవిద్యాధికులకు మంచి యుద్యోగములు లభించుచుండినను, రానురాను యుద్యోగములకు మించిన సంఖ్య విశ్వవిద్యాలయముల వారిచే తయారు జేయబడు చుండుటచే, డాక్టరు పి. సి. శేకారిటీ వల కలకత్తాలో దెలిపినటుల, విద్య నేర్చినవారు శారవజీవనము లభింపక నల్లాడెడి నుస్థితి సంభవించెను. తెలివిగలవారిట్టి యుగచాట్లకు పాలగుట "సుపరిపాలనమున కుపద్రవకరమనియు," వంగదేశపు విద్యార్థులలో జెరిగిన అశాంతి కీర్తికొంత వరకు కారణమై యుండనోపుననియు, విచారణ

సంఘమువారు హామీచుచ్చారు. కేవలము సాహిత్యవిద్య మాత్రమే దేశమున వ్యాపించుటచే, వంగదేశపు చిల్లర వర్తకము సంయతము మార్పారీల స్వాధీనమయినది. దేశపు ఎగుమతి వర్తకము, యూరపీయులు ఆరీనియనులు, జపానీయుల స్వాధీనమయినది. గనులలోను, మిల్లులలోను కని జేయువారు సహితము అన్యరాష్ట్రములనుండి వచ్చెచుచుండిరి. కలకత్తావంటి పారిశ్రామిక నగరమున, 100కి 49 మంది మాత్రమే బెంగాలీలుండుట తటస్థించుచున్నది. ఈ కరిగితుల గమనించిన, విద్యావిధానమునందు గొప్ప మార్పు గలుగవలెననుట శిశ్యము. క్రస్తుత విద్యావిధానమువలన, వంగదేశీయుల సంకడకు నష్టము వాటిల్లుటయే గాక, విద్యార్థుల దేహదాహ్యము, బుద్ధి నైభవము, కరిశోధనాశక్తి ముదలగునవి క్షీణించి, వీరి జీవితము దుర్భరమగుచున్నది.

అన్యభాషా భ్యసనములో, వంగదేశ విద్యార్థులు గొప్ప ప్రతిభను కనుబడిరి. వీరికి అమృత మగు జ్ఞానకళ క్రిమాశక్తియు గూడ గలదు. వీరు భాషాపూతులు. వీరికితరులపై సానుభూతిగలరు. వీరితోబాటు, హిందూదేశీయులందరకును, ఆంగ్ల భాష నలవడ జేసికొనుటలో నిరుపకూసమగు సామర్థ్యము గలదని, విచారణ సంఘమువారింగీకరించుచు, నీటుల క్రశంసించిరి.

"యూరపుఖండమునం దెక్కడను, భారతీయు విద్యాధికులకై ఆంగ్లభాషను నిర్ణయముగా ముఖ్యపాఠముగా గానించుట హిందూదేశ న్యాయవాదులు, సాహిత్యవారదులు, ఉపాధ్యాయుల సెనకునపుడు, గొప్ప విమర్శలయినను వ్యాకరణాద్యముల సామాన్యముగ గనిపెట్టబడెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగ నున్న కాలలనేకములను మేము సందర్శించితిమి. అనేకవిశాసములను మేము వినుట తటస్థించెను. కాని, వ్యాకరణాద్యముల తత్వముగ గానించినది. కుచీచివీరికళాకాలలో, సుకయూధాధ్యాయుడు ఒక వాల్మీకి స్వామి రచించిన నకలల గూర్చి సుపర్యసించెను. ఆ యువవ్యాకరణపుస్తకం మిగుల రామణీయకముగ నుండెను. భాషాస్వరము, విమర్శనాశక్తి అచ్చెరువుగాలిపెను. యూరపీయులు సాహిత్యవారదులు వినినవో, ఆహ్లాదము గలుగబడియుండురు. ఇంత గొప్ప భాషా సామర్థ్యము గల వారికి, సహజమగుకై యుండి యుండరలెను. హిందూదేశీయులందెక్కడ ప్రవంచకుండురి ఏ యితర దేశములలోను విశేషభాషా మే నుడిగిన క్లిష్ట శక్తులకు చక్కని జవాబుల బంధగలవారు గానించెను. విశేషభాషల నుపయోగించుటలో వీరిగల నైపుణ్యము ఉక్కుపై ముయన దనుటకు సందియము లేదు"

విచారణ సంఘమువారు, భారతీయులకై సామర్థ్యములను క్రశంసించినందులకు, వారు సంతృప్తాంతరంగ హృదయులు గావచ్చును. కాని భారతజాతి అన్యభాషాభ్యసనము కొరకై జీవితములోని ప్రధాన భాగమును భారపోయుటచే, ఆత్మను కోల్పోయి నిర్జీవముగ నుండుట తటస్థించినది. వీరుక్రీస్తు నుడివినటుల, ప్రవంచమునంతను సంపాదించి, ఆత్మను కోల్పోయి మూసవని బ్రతుకు వ్యర్థము. కరిగితులలో విజయము గాంచుట కయి, వంగదేశ బాలురు విదేశభాషలలో ప్రాయ బడిన పాత్రములను వల్లెవైచి, తమ భారణాశక్తి నంతను వినియోగించెదను. ఇంత కష్టపడినను, ఆంగ్లభాషలో వీరు సమగ్రముగ పండిత్యమును సంపాదించజాలరు. ఆంగ్ల భాషలో తెలుపబడిన యుద్దేశములను, వీరు జీర్ణించికొనజాలరు. కళాశాలలలో నొకయభిప్రాయమును, ఇట్టివద్ద వేరొక యభిప్రాయమును వీరు వెలిబుచ్చుచు, ద్వంద్వజీవనమును చిన్నతనమునుండియు వారంభింతురు. హిందూదేశ కరిగితుల కారిత్యమును విచారణ సంఘము వారు కొంతవడిగ గుర్తించిరి. విదేశ భాషలలో విద్యనేర్చుట వలన, యిట్టి కష్టములు సంభ

మించుచున్నవని గూడ, వీరు కొంతవడి గ్రహించిరి. కాని, ఈ సమస్యకూర్చి వీరు విశాలభావము గనుకరుక బాలక బోయిరి అందుచే మూల కారణములను వీరు బాగుగ గుర్తించలేక పంకుచి తములగు సూచనలను క్రతిపాదించవలసివచ్చెను.

విద్య నేభాషలో నేర్పవలయు నను ప్రశ్నకు చక్కని సమాధానములు వీరి కంపబడెను. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన సాత్య మంతయు, రెండవ సంపుటము 18-వ అధ్యాయమునందు క్రోడీకరింపబడెను. దేశభాషావాదుల సాత్యము మిగుల హేతుబద్ధమై, ఆంగ్లభాషావాదుల యున్న కేమాత్రము నష్టము గలుగజేయఁబడిన నుండెను. మెట్రిక్యులేషను వరకే గాక, పై తరగతులలో గూడ, దేశభాషలోనే విద్య నేర్పవలయు నని, కొంతమంది సాత్యులు నొక్కి వక్కాణించిరి. విభూతిభూషణ దత్త అను పండితుడు విద్యనంతను దేశభాషలో నేర్పి, ఆంగ్లభాషను రెండవ భాషగా నేర్పవలయు నని కోరిరి. దివాకరభట్టాచార్యులను వారు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునం దంతటను, దేశభాషలోనే విద్యగఱవలయు నని తెలిపి, క్రస్తుతః ధర్మవలన గలిగిన నష్టములను కనుగొట్టి నటుల వర్ణించిరి. వీరి యభిప్రాయమునే, పూర్ణ చంద్ర కు మాగానును, మహామహాపాధ్యాయ క్రమధనాధ తర్కభూషణులును, కృష్ణ చంద్ర భట్టాచార్యులు, మొదలగు వారు, బలపరచిరి. ఈలెందు, వర్ధువర్ధు, జానో, అప్పిబాబు, కీన్సు, విలియము మొదలగు ఆంగ్లేయులు దేశభాషలోనే విద్య గఱవలయు నని స్పష్టపరచిరి. యాభి. జె. మానవాల్ అనువారు, రెండు విద్యావ్యవస్థలుండ వలయు ననియు, ఒకవధికి దేశభాషలో విద్య గఱపునదిగను, రెండవది విదేశభాషలో విద్య గఱపు నదిగను నుండవలెనని, వీరు గోరుచున్నారు.

వీరి సూచన క్రస్తుత స్థితి కనుగొనఁగ నున్న దనుటకు సందియము లేదు. రెండువధియుల నేర్పరుచుట వలన, విద్య కావలయునను వాఁడట్టి విద్యను నేర్చికొనవచ్చును. ఆంగ్లభాషావాదుల హేతులకును తదితరులకును సమానావకాశము లుండి తీరును. కరిపాలనా వ్యవహారములకు, దేశ భాషయే ఎక్కువ లాభకరముగ నుండు నని, మానవాల్ గారు స్పష్టపరచిరి. వీరు వివరించిన హేతువులు మిక్కిలి ముఖ్యములగుననున్నను, వాటి నుదాహరించుట కిచట స్థలము చాలదు. వీరి యుద్దేశములనే, ఛాటర్జీ మొదలగు వారు బలపరచిరి. మఱొకరు, భాషాసంబంధము గాని విషయములను దేశభాషలో నేర్పవచ్చునని తెలిపిరి. ఇంకను, కొందరు ఆంగ్లభాష కన్న వేరుభాష ముండదని తెలిపిరి. విచారణ సంఘము వారు మూత్రము, మెట్రిక్యులేషను కరీక్షవరకును, ఆంగ్ల భాష గణితశాస్త్రములు దప్ప, మిగిలిన విషయములకు దేశభాష నుపయోగించవచ్చునని, నిర్ణయించిరి. ఈ ఏర్పాటువలన విశేష లాభము గలుగదు. కేవలము సాహిత్య విద్యను నేర్పబడే దేశమున కన్యముగలుగుచున్న దనియు, సాంకేతిక విద్యల గూడ నేర్పబడ యవసర మనియు, విచారణసంఘము వారు స్థిరపరచినపుడు, ఆంగ్లభాషాపయోగమును చాలవరకు తగ్గించవలయునని వీరేల నిర్ణయించుకొందరో తెలియదు. ఈ ప్రశ్న పరిష్కరింపబడనంతవరకు, విద్యావిధానమందలి లోపములు నిలచియే యుండును. దేశభాషావాదుల యున్న కొంతవరకయినను వీరు గ్రహించియుండు భావ్యముగ నున్నది.

పై తరగతులలో దేశభాషలు శాస్త్ర వద్ధతితో పఠింపబడవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయము విషయమై వీరు సూచించిన

సంస్కరణము లందర భూయిష్టములుగ నున్నవి. కాని వీరేర్పరచిన వివిధసంఘములను ఎంతవరకు పనిజేయుగలుగునో యిప్పుడు జెప్పబడు వలనుపడదు. ఈయనలు కార్యరూపము దాల్చినపు డెంతవరకు లాభించునో జెప్పబలము. కాని విశ్వవిద్యాలయమును సౌష్ఠవ పరుపవలెనని మాత్రము సభ్యులారుము గనుబటచిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు, సెకండరీవిద్య ప్రాతిపదికము సెకండరీ విద్యను సంస్కరించుట ముఖ్యమని, వీరు తలచిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు మెట్రిక్యులేషను కరీక్షను ప్రవేశపరీక్షగ దీసివైచి, ఇంటర్మీడియేటును దానిస్థానమునం దుంచవలయుననియు, డిగ్రీ పరీక్షలను తయారు జేసికే కళాశాలలు గాక ఇంటర్మీడియేటు కళాశాలలు ప్రత్యేకముగ స్థాపించబడవలయు ననియు, రెండు సెకండరీ స్కూలు పరీక్షలు జరుగవలయుననియు, మొరటికి క్రస్తుత మెట్రిక్యులేషను పరీక్షగను రెండవది ఇంటర్మీడియేటుగను ఉండవలయుననియు, రెండవపరీక్షలో జయముగాంచిన వారికి మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించుట కర్హత యుండుననియు, వీరు సూచించిరి. ఈ కరీక్షలను తిన్నగ నడుపుట కొక బాధను, ఉన్నతోద్వ్యంగముల కక్కరకు వచ్చెడి కరీక్షలను నిర్ణయించుట కొక సివిలస్వస్థు కమిషనును, విశ్వవిద్యాలయమును పరిపాలించుట కొక "కోర్పసు," దీనికొక కార్య నిర్వాహక సంఘమును, విద్యా-కోషత్పథిను, క్రొత్త నిర్మాణ వలయునని వీరు యుద్దేశము. వీటికి దోడుగ విద్యార్థుల శరీరరోగ్యమును కాపాడుట కొకబోర్డును నిర్మించవలయునని వీరు సూచించిరి.

యూనివర్సిటీ కోర్టులో, నన్ని కక్షముల వారి కిది ప్రాతినిధ్య మొసఁబడును. దీనిలోని సభ్యులు నాల్గమును వందలమంది యుండురు. ఈ మూలమున, యూనివర్సిటీ విద్యావిధానమును విశాల పరచుటకు వీరు తలపెట్టిరి. డక్కా విశ్వవిద్యాలయమును రెసిడెంషల్ విద్యాలయముగ స్థాపించవలయునని వీరు సూచించిరి. ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలో సాంకేతిక విద్య నేర్పవలయునని వీరి యభిప్రాయము. ప్రీవిడ్యుకూర్చియు, పాణిజ్య, వైద్య, వ్యవసాయ విద్యలకూర్చియు, సంస్కృత విద్యకూర్చియు, వీరి సూచనలు గమనింపబడ తగిలవి. వీరి సూచనలు చాలవర కభివృద్ధి సూచకములుగ నున్నను, మా యుద్దేశము ప్రకారము దేశమునకు కావలసిన విద్యావిధానమును నిర్ణయించుటకు ప్రజలే అర్హులు. విద్యను, క్రరిశ్రమలను, శాఖా విభజన సంఘమువారు సూచించింట్లు, వెంటనే ప్రజలపరము జేయవలసి యున్నది. మూరపి యనులు హిందూదేశభాషయములపై నంతటి సానుభూతి గలిగియున్నను, వారి యక్కరలను తిన్నగ గ్రహించనేరరుటకు, క్రస్తుతము మా ఎదుటనున్న సంప్రభుములే నిదర్శనములు. విద్యా సమస్యకును, స్వపరిపాలనా సమస్యకును అవినాభావ సంబంధము గలదని యిప్పుడు స్పష్టమగుచున్నది. ఈ సత్యమునే విచారణ సంఘమువారి క్రింది వాక్యములలో చక్కగ వ్యక్తకరించిరి.

"అన్ని సమస్యలలోనీ, మా ఎదుటనున్న సమస్య రాజకీయ సమస్య. రాజకీయ సమస్యలలో కల్పింపబడే యోగ్య ప్రయోగము. రాజకీయ విధానంతయు మార్పుజేయవచ్చును. మేము పంకజో విద్యావిధానముకూర్చి చర్చింపవలసి వచ్చెను. ఆంగ్లసామ్రాజ్య మందలి వివిధభాగములకును ప్రతం చపరీక్షలచే సంయోగము పడుచున్నది. ఇట్టి పండిత భయమున, రాజకీయ పరీక్షలకు గమనింపబడి, విద్యావిషయములకు నిర్ణయించుటకు వీలవడదు. వివిధభాషల సమ్మేళనము మూలమున ఎట్టి భాషలు గలుగునో, వివిధ విద్యావిధానముల సమ్మేళనము మూలమున ఎట్టి భాషలు చేతమగునో భాషను, మాత్ర ప్రాధ్యము గలిగించెను."

శాసననిర్మాణ సభాకార్యక్రమము

మద్రాసు శాసననిర్మాణసభ మంగళవారము నాడు గూడును, క్రొత్త సభ్యులు, రాజభక్తిని సూచించెడి ప్రమాణము నైకొందురు. మద్రాసు పురపు మున్సిసిపలు శాసనము, మొక్కల చీకలకును తెగల్గకును సంబంధించిన శాసనము, రాజ క్రతినిధిగారి యంగీకారము బడసినట్లు, తెలుగు బడును. పిమ్మట, మహమ్మదీయ వివాహముల గూర్చియు, గ్రామ కోర్టుల శాసనపు సవరణ గూర్చియు శాసనసభ కంకబడిన లేఖలు జరువబడును. అటుపిమ్మట, ఆంగ్లభాషలోనే శాసన సభాకార్యక్రమము జరుగవలయునను నిబంధన జేర్పవలయు నని, గౌ. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రతిపాదించురు. రాజ్యాంగసంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినపుడు, ఆంగ్లభాషలో ప్రవిణులు గాని సభ్యుల నేకులు సభ నలంకరింపక తప్పదు. ఇట్టి స్థితిలో, ప్రభుత్వమునా ఆంగ్లభాషలోనే శాసనసభలను జరుపవలెనని తీర్మానించుట దూరదృష్టిని సూచించుట లేదు. దేశభాషాభిమానులగు గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు, గౌ. కొండ వెంకటప్పయ్యగారు, గౌ. నరసింహ రాజుగారు, గౌ. వెంకటకవి రాజుగారు, మొదలగు సభ్యులు తమయనర్హులై ప్రజల పక్షమునదృఢముగ దెలిపెదరని తలచెను. మద్రాసు రేపు పన్నులచట్టము, సివిల కోర్టుల సవరణ చట్టము, ఫారెస్టు సవరణ చట్టము పిమ్మట నిచా రింపబడును కార్యక్రమము ముగిసిన పిమ్మట 1919-20 సంవత్సరమునకు ఆర్థిక సంఘమున కార్గము సభ్యు లెన్నికొనబడును.

దూది వినియోగము

గత సంవత్సరమున జూలై మూడవ వారమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు 3470 బస్తాల దూదియును, నీ యేట 9208 బస్తాల దూదియును వాడబడినది. గత సంవత్సరమునందు ఫిబ్రవరినుండి జూలై 23-వ తేది వరకు 49-41 బస్తాలును, నీ యేట 154281 బస్తాలును వాడబడినవి. ఇంక 75,514 యంత్రాలను ముందును 18,767 ఓడల యెగురుకిడి వినియోగించబడినవి. ఇవి గాకను రైలు ద్వారా 42,618 బస్తాలు ఎగుమతిచేయబడినవి. మొత్తముమీదను సుమారు రెండుమాసములందు 1,87,095 బస్తాల దూది చెన్నపురి రాష్ట్రమునకు వాడుకపరచింపి. అందు 1,10,000 బస్తాల దూది ఎగుమతి చేయబడినది. స్వదేశీ బట్టలవలన దేశమునకు గలుగ గల లాభము నీ లెక్కలు విప్పి చెప్పవచ్చువి. ఈ దూది యందు కొంత అయినను నూలు బట్టలను సిద్ధము చేయుటకు వినియోగించిన దేశజేయము వాఁడు నని సకల జనులు గ్రహించగలరు. గత సంవత్సరము దూది ధర వివరముగ పేర్కొనండున రయితులు ధాన్యముల పంటను తగ్గించి దూదిపంటను హెచ్చించిరిని లెక్కలు తెలుపుచున్నవి. ఆహారవద్దార్థముల ధరలు పెరుగుట కిది యొక కారణమై యుండును. దూది పంటలను మితముగ పండించుటయును పండిన దూదిని యంత్రాలయములయందు వాడుటయును ధాన్యపు పంటలను వృద్ధి చేయుటయును దేశజేయమునకు సాధనములని ప్రభుత్వము వారు గ్రహించుట యవసరము.

ప్రకటన సంఘము

నేడు కూడిన ప్రకటనసంఘము ప్రకటన సంఘము వారి ప్రకటనలు జనల కేరీరిని జేర్చువలయు నను విషయమును యోచించినది. ఉపాధ్యాయులకు కరణములకు మిషనరీలకు వరకతి సంఘము కార్యదర్శులకు మొదలగువారికి వీటిని బంపుట యుచితమని తీర్మానింప బడినది. ఈ విధముగ బంపిన తెలుగు దేశమునకు తదివకు 70 000 కరకత్రములు వంపవచ్చును. ఇంతవరకును బంపిన కరకత్రములు ప్రజల కేవిధముగ జేరుచున్నది యను వాని యవయోగ మే విధముగ బరిణమించుచున్నదియును నీ విషయమునం దనుభవము గలవారు దెలుపుట యుక్తముగ నుండును. విషయమును గురించి ప్రకటించిన కరకత్రమునందు గల మందు జనులకు నులభముగ లభించెడి మందుగ నుండుట యుక్తము. ఫార్మలు డిప్రెడు జనులకు నులభముగ లభించు. సామాన్యులు ధనవ్యయము చేసికొనజాలరు. సర్వజన సౌలభ్యమైన ఆయుర్వేదపు మందులను సయితము తెలుపుట యుక్తముగ నుండి యుండును. జిల్లా కరిపాలనముల రిపోర్టులను క్రతీసంవత్సరమునకు బ్రచురించుట యుక్తమని ప్రకటన సంఘము క్రభుత్వమునకు జేసిన సిఫారసు యుక్తముగ నున్నది. ప్రజల ఆరోగ్యమునకును గృహవిశ్రమలకును కంటలకును సంబంధించిన విషయములను గురించిన కరకత్రముల సధికముగ ప్రచురించుట వలనను నీ ప్రకటనలయందు ప్రజలకు ఎక్కువ యుభిరుచి గలుగగలదు.

రాయబారులు

సెంటు విహులుసింగుగారు కామను వీలు బ్రతీకి కిలుచు వ్రాయుచున్నారు.

“వి. జె. పటేలుగారు, కాంగ్రెసువిజివారి భవనమున కన్ని ప్రకటనలవారిని పిలిచిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులందఱు విచ్చేసిరి. బిసెంటు, తిలంగు, వాడియాగార్లకు దెలిపిరి. మిగిలిన వారలకు రాత్రున. రామచంద్రరావు, చింతామణిగార్లు వంపబడిరి. కాని వంతులగారికి సభ జరుగుకాలము దెలియక, సకాలమునకు తడలలేదు. చింతామణిగారికి జబ్బుచేసెను. అందఱి కనుకూలముగ వద్దతి కుడరలేదు. కాని, అందఱు గలసి వంజాబునగరముల గూర్చి కలసి బనిచేయుదురని తలంచెదను. వీరందఱు గలసి వచ్చేవారమున మాంటానూగారియొద్దకు బోయి, స్వతంత్రముగ విచారణసంఘము నేర్పబడుటయునని, తెలిపెదను. పోల్ మాట గెట్టులో, విచారణసంఘముకు కుప్రసిద్ధులగు సాంగ్లేయ లోకరు అభ్యుత్థులగు నుండురని యు, వంజాబుపరిపాలనాభవము గల ఉద్యోగి యొకరైనను నియమింపబడు రనియు, ప్రపంచమున వానికెక్కిన భార తీయు లొకరైనను సభ్యులగు నుండురనియు, సోకరు వ్రాయుచున్నారు.”

ఉట్టి విచారణసంఘము నేర్పరుచుటచే లాభము గలుగజాలదు. వంజాబు పరిపాలనముతో సంబంధమున్న వారిని సభ్యులుగ నియమించుట నష్టదాయకము.

ఆఫ్ ఘన యుద్ధము.

సంధి కుదురుట.

సిన్హా, ఆగస్టు 8:—ఆఫ్ ఘన యుద్ధముతో సంధికి దిరి నేటియదయమున రావల్పిండి వట్టణములో ఉధయపక్షముల వారికిని సంతకములు జరిగినవి.

క్రొత్త భీమాకంపెనీ:—రంగూనులో 150 లక్షల ఊలభముతో మొ మెరిన యన్నరెన్న కంపెనీ అను పేరుతో క్రొత్తగా నొకభీమాకంపెనీ ఏర్పరుపబడినది.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(రైటు - ఏ జెన్సీ)

ఇంగ్లాండు

హిందూదేశ సంస్కరణములు.

కాయంటికమిటీ విచారణ.

లండను, ఆగస్టు 6:—కాయంటి కమిటీ నేడు సమావేశమయి బి. సి. పాటాగారి పరీక్షింపగా సరిదిట్టు చేపెక్కు: కాంగ్రెసువారి కార్యము ఈ చట్టమున కంగీకరింపదు. రాష్ట్రీయ క్రభుత్వమున చాల తక్కువ భాగము నిచ్చుటకు మాత్రమే దానిలో ఏర్పాటులు చేయబడినవి. హిందూదేశ కరిపాలనమునం దెట్టి అధికారములు నీచలేక. మాంటేగుగారి క్రభుత్వ తర మిచ్చుచు సరిదిట్టు చేపెక్కు. కోకాధికారమును కాంగ్రెసు కోరినమాట వాస్తవము. ఆయధికారముండినవే వారికి కరిపాలనలో కొంత కలుపుబడియుండ గలదని వారట్లు కోరిరి. బాధ్యతాయుతీక్రభుత్వము నెన్నుకొనగలగుననియొక క కర్త మిడిటరీ యేర్పడియున్నది. ఉదాహరణము చెప్పుటకు కానవసర్యుల నెన్నుకొనటకు బొంబాయి రాజధానిలో ఆటులకుల ఎన్నికవారులున్నారు.

మాధురరావుగారిట్లు చెప్పిరి:—ద్యుద్ధ క్రభుత్వము ఎక్కువకు సభలము కాలేదనియు, కాకాలదనియు నేననుభవమునబట్టి చెప్పగలను. కరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కంగీకరించినవారికి తిరిగివలయును. మైసూరు సభలోని ఎన్నికలు చాల విజయవంతముగ నున్నవి.

పిమ్మట సభ 6 వ తేదీనర కాపీ చేయబడెను. సర్ డి. మెక్లేగారి స్థానమున ఆక్లండుగారు నియమింపబడిరి.

వశ్యమోత్తర వరగ కాలలోని సైనికులు.

లండను, ఆగస్టు 6:—ప్రశ్నోత్తరముల సమయము పుడు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మాంటేగుగారి కిచ్చెర్త తంత్రీవార్తలు జరిగిరి వశ్యమోత్తర ప్రాంతములందున్న సైనికుల ఆరోగ్యమున గూర్చి దానిలో వర్ణింపబడినది. కిక్కిన విషయములన గూర్చి తానింకను వశ్యోధన చేయుచున్నాడని ఆతడు చెప్పెను.

కెయిజరు విచారణ.

లండను, ఆగస్టు 6:—పార్లమెంటు ప్రజలసభలో బాటవిల్లిగారికి ప్రత్యుత్తరమొసగుచు బోనర్లగారిట్లు చెప్పిరి. కెయిజరుగారిని లండనులో విచారింప వలయునను నిశ్చయమును విశ్రమించలేవారు మాన్యుకొనలేదు సంధిసభా మరకు లంగీకరింపబడు లోపల నే ప్రతిక్షమున జరుగదు.

హెయ్యులాభములను తీయుట

లండను, ఆగస్టు 6:—హెయ్యులాభములను తీయుటను గూర్చి వాద్యాలము నిమిత్తపుకు సర్ ఆక్లండు గడ్డినుగారిట్లు చెప్పిరి:—సైనికానమున ననుసరించి ఏర్పాటుపబడియున్న చిల్లరకర్తకు తక్కువలభములను దీక్షకుండ జూచు నిమిత్తము స్థానికాధికారులను, అప్పీల్సు విచారింపు నిమిత్తము మండలాధికారులను నియమింపబడుదురు ఇరవదిపానులవరకు జరిమానాలను వేయుటకును, సమ్మరీ విచారణకు కేసుల సంపుటకును వారి కధికార మీయబడును. సమ్మరీ విచారణ జేయువారికి 200 పౌండుల జరిమానా విధించుటకును ఆటు నెలల కిత్తును విధించుటకును అధికారముండును. ఏయే వ్యాపారములో హెయ్యులాభములను దీయుటకు వీలుండునో ఆవ్యాపారములందు ధరలను నిర్ణయించి తమ నిబంధనల సతి క్రమించువారిని కిత్తుచుటకు ప్రేసుబోర్డువారికి నూడ అధికారమియ్యబడును. అభ్యుత్థునికేంద్ర వ్యాపకాభిలో పనిచేసిన అధికారులను ఆనేకసమయభ్యుత్థులనుండవలయుననిక్రభుత్వమువారు నూచించుచున్నారు. వ్యాపకాభిలోనివిధవర్తక సంఘప్రతినిధులందఱును, వారుచిచ్చుచిచ్చ సంఘములగు విచారణ జేయుదురు. ఏకేసును విచారింపు అధికారులకేసు సంగతిని బాగుగ నెరిగినవారగు నుండవలయును. ఈవ్యాపకాభిలో సలహాలను బట్టి, ప్రేసుబోర్డువారు నిబంధనల మొనరించెదరు.

బ్రిటిషుకారికుల ఆందోళనము

పోలీసువారి సమ్మెకట్టు

లండను, ఆగస్టు 6:—పోలీసు చట్టము స్వక్రీస్వాతంత్ర్యమును దొంగించుటకు చేసిన ప్రతిక్షముగా వ్రాసిన దానిననుక సంహరించువరకును పనివారంభింపని సౌతులంపను ట్యూబు పనివారలు తీర్మానించిరి. ట్యూబుపనివారల సమ్మెకట్టును, నైరు ఎల్బుపని వారల సమ్మెకట్టును ఆయా కార్యవ్యాపక సంఘములు ఆమోదింపలేదు. అయినను క్రభుత్వమువారు తీరములను. తమ కనుకూలముగ వంకరకు హెచ్చింపలేదని క్రొత్తక కొంతమంది రెయిలుపని వాళ్లు అసంతుష్టి నొందుచున్నారు. బ్రిష్టు సెంటు హెల్సు, పోలీసుబ్రిష్టులలో పోలీసువారు సభల జొరబడి పోలీసు యూనియను కండలును రాజీనామా నీయనంగీకరించిరి. నిన్నటి పోలీసుకాలము సరికి జేకూలో 2,860 గురు పోలీసువారు సమ్మెకట్టియున్నారని లండను పోలీసు కమిషనరు నిర్ణయించెను. క్రభుత్వ సభవారు బిల్లుకు రెండవమాత ఆంగీకరించిరి.

లివరుపూలు సమ్మెకట్టు

లండను, ఆగస్టు 6:—ప్రజలసభలో హెయ్యుగారిట్లు చెప్పిరి:—లివరుపూలు స్థితియం దెవ్వర మార్చేదనియు లేదు. ఉదయము కొంతమంది దోపిడీ ప్రతిక్షముల నొందింపగా నవి నిరాకరింపబడినవి. వ్యాపారముల నిన్నిటి నానీచేసి సగరమును మార్గజాతులవారి కర్పించుట కొనసాగించి ప్రయత్నించుచున్న యు, పరాధూతము లైవరి. కాంతిని నెయ్యిని నెలకొల్పిమిత్తము లివరుపూలునందలి అధికారులెంత కఠినప్రతిక్షముల నైన నొనరించి ప్రజల సంగతిచెదరని దొంగనమువారు విశ్వసించుచున్నారు. దొంగనమువారు వారి కన్ని విధముల సహాయముండురు (ఉత్సాహము). నాకాక్షములను తగులబెట్టువలయునని చేసిన ప్రతిక్షములు పరాధూతము లైవరింగతి సరదు తెలిపెను.

విదేశీయుల ద్రవ్యసహాయము.

లండను, ఆగస్టు 6:—ప్రభుత్వ క్రభుత్వమును తొలగింపవలయునను ఉద్దేశముతో కొంతమంది విదేశీయులు క్రేటులిటరునందలి ఆందోళనములకు సామ్యుచ్చి ప్రోత్సాహపరచుచున్నారని స్కాట్టుండుయాద్వంతు తెలియవచ్చెను. స్వీడను మనిషి యొకడు వారము రోజులక్రేటుల మాంగ్రి: నుండిచ్చి ఒక ఆతివానికి 6000 పౌండుల సామ్యుచ్చివని ఒక్క కొనెను. ఆతివాది ఆసంగతి నిరాకరించుచున్నాడు. అస్వీడను మనిషి నిర్బంధింపబడెను.

లివరుపూలు స్థితి.

లండను, ఆగస్టు 6:—పోలీసువారికి సానుభూతిని తెలుపు నిమిత్తము, గవర్నమెంటువారు యూనియనుల నెదిరించుటకు తమయనయ్యుత్తిని తెలుపు నిమిత్తము లివరుపూలు సందలి ప్రేడు యూనియను ప్రతిష్టాపకల సమ్మెకట్టుల సంఘమును కచాని నెలకొల్పిరి. అందఱు పనివారును సమ్మెకట్టున ట్లాసంఘము వారు జూచుచుదురు. రొట్టె పనివారలు సమ్మెకట్టుటకులన లండనునకును దేశమునకును చాలబాధగలన్నది. లివరుపూలో రొట్టెలకల వేపిడినది సగరముదెవ్వరు నోరొట్టెయైన లభింపలేదని నిన్నటిదినము లివరుపూ ప్రధాన పౌర కి యోద్యోగి తెలియ బడెను.

బ్రామ్సే పనివారు కోరినవాటి నన్నిటి నిచ్చువరకును పని చేయవలదని లివరుపూ మూర్ఖులను పనివారు తీర్మానించిరి.

మాంచెప్తు పోలీసువారు సమ్మెకట్టుకూడదని తీర్మానించిరి. కాని పోలీసు చట్టమునందలి మొదటి వాడుగు మరకులకు తొలగింపనైన తొలగింపవలయునని తేవున్న సరింపవలయునని వారు తెలియబరచిరి. ఆమిగ్గును గనిపనివారు మరకు పని వారంభించిరి.

రైను ముఖ్యసేనాని.

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 6:—హేనాను ఏజిన్సీవారిట్లు తెలియపరచుచున్నారు. రైనునదీతరమందున్న పరాగుసేనల సేనాని రైను నదీతరమున మిక్తకుండలివా రాక్రమించుకొనిన ప్రదేశమంతటికిని ముఖ్యసేనానిగ నుండవలయునని ఉన్నత సభవారు తీర్మానించిరి. ఆ ప్రదేశమందున్న పరాగు అంతర్జాతీయ వైశ్య మర్శిధికముగ నుండుటకుల ఈ యేర్పాటులు చేయబడెను.

లాయడు బాద్మిగాడి బిరుదము నొసగుట.

అందఱు, ఆగష్టు 6:—బాద్మి చక్రవర్తి లాయడు బాద్మిగాడి "ఆర్డర్ ఆఫ్ మెరిట్" బిరుదము నొసరి.

ప్రాశ్న

వరాసు ప్రతినిధుల వంచాయిత

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—పాపాను ఏకస్థివారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు:—సంధి యేర్పాటుల కలం విస్తారముగా దుష్కార్య కంత్రిమంతయు తొలగఁజేయుట చాల విచారకరముగ నున్నదనియు, అయినప్పటికిని కాంతి స్థిరస్థాయిగ కరియిటక కానాజే సంఘము తప్పుక తగియుండఁగల దనియు ఆగ్నేగారు తెలియబరచిన నివేదికను వరాసు ప్రతినిధుల నభియోగ్య వంచాయిత సంఘమువా రంగీకరింపిరి.

ప్రశ్నము లేగాదా.

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—ప్రశ్నమును గురించి ప్రశ్న ఇటలీల కొక యొడంబడిక కుదిరెననియు అది ఇంగ్లాండు ఆమె తెజాల విచారణార్థ మంజులననియు చెప్పినమాట ఇప్పటికి నిజముకాదు.

బుడాపెస్టు అంతర్విత్త సంఘము.

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—బుడాపెస్టు కొక అంతర్విత్త సంఘమును బంజులయినని మిత్రమండలి యొప్పుక నభివారణ చేయుచుంది. ఆక్రమింపి సంఘములో ఒక వరాసు ప్రతినిధియు, ఒక బ్రిటిషు ప్రతినిధియు, ఒక ఆమెరికా ప్రతినిధియు ఒక ఇటలీ ప్రతినిధియు నుండురు.

ప్రాస్తుబర్లు అల్లరులు

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—ఇటీవలి విప్లవ సంబంధములగు అల్లరులలో వరాసు వైవిధ్యమును ఉద్ఘోషియుటను చంపబడి తన వార అబద్ధము.

నేలబొగ్గు కట్టపు.

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—గాబోపు కిరకాలములో ప్రాస్తుజేతమందు నేలబొగ్గు కట్టవేర్చుకుని భయముగ నున్నది. అందుకలన తగినంత నేల బొగ్గును సరఫరాజేయుట కేర్పాటు తొనరింప జరుచున్నది.

ఇటీవల ఆమెరికా వైవిధ్యకారులవద్ద కొనిన సామగ్రిని ప్రాస్తుఅంతరికను పంచివెట్టుటకు వరాసు ఆహార సామగ్రిల అధికారి చాల విశేషముగ నాలోచించుచున్నాడు. సామగ్రిల సరఫరా ప్రతిష్ఠానల నుండి వెలువడిన పియ్యట కాటిభరిలను హెచ్చులాభముల దీయు నిమిత్త మెవరును హెచ్చించకుండ తగిన ప్రయత్నము తొనరింపబడును.

సూతనవాణిజ్య నాకావళి.

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—పాపాను ఏకస్థివారిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు సూతన వాణిజ్య నాకావళి కల్పింపబడి యనిమిత్రము వరాసు ప్రభుత్వమువారు 100,08,25,000 ల ప్రాంతలకంటె హెచ్చు భవమును చెల్లింప నుద్దేశించుచున్నాడు. ప్రతినిధుల సభలో నిందు నిమిత్త మొకచట్టును ప్రవేశపెట్టబడును.

వరాసు వైవిధ్యములను విడచివెట్టుట

ప్రశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—వరాసు వైవిధ్యముల విడిచివెట్టుటకు వైవిధ్యముల 16వ తేదీ నరక యేర్పాటులు ప్రారంభమగును. ఆగ్నేబరు 4 వ తేదీ నరక విడుదల ప్రారంభమగును. అటువైవిధ్య ప్రాస్తునకు 8 లక్షల వైవిధ్యమును.

యుక్తేయిను స్థితి.

ప్రాశ్నరికు, ఆగష్టు 6:—వెట్టో గ్రాదు కంత్రివార్త: యుక్తేయినున కాహార సామగ్రిలను దొరకకుండ బాధింప జలయునని బోధించుటకు యత్నించు చున్నాడు. ఇందు మూలమును మహోగ్నే వెట్టో గ్రాదులకు తప్పుక వాటిల్లకున్న ఔషధము నిష్కరించు నిమిత్తము కలయునంత ఆహార సామగ్రిని కట్టుకోవలయునని వార నేక నేలయంది వైవిధ్యలనంపిరి.

యుద్ధవిరాళముల తగ్గింప గోరొని.

అందఱు, ఆగష్టు 6:—యుద్ధ విరాళములను 2 లక్షల ప్రాస్తులకు తగ్గింపజలయునని యొకపాదించుటకు కార్మిక కక్షకారు నిర్ణయించు కొనిరి. ప్రమాణికులకు బాగుగ పారి తోషిక మీయబడలేదని "లాల్" విలేఖకు లనుకొనుచున్నాడు.

వృత్తాంతములు

(1)

ఇండియనునిది.—కొత్త యేర్పాటుచేసిన ఇండియను నిధి 6-వ తేదీ నరక 12,45,27,800 రూపాయలు కట్టినది. దానిలో 65,00,325 రూపాయలు యుద్ధపత్రములున్నవి.

ఈస్తు ఇండియను రైలువేమూలము:—విలూహో వత్సమాపులోని ఈస్తుఇండియను రైలువేమూలమున మొత్తము 3. వారు నిన్ను వనిలో నేరిరి. వారి ఇప్పించుటను తీర్చి నడుపాచుములు చేసినట్లు తెలియచున్నది.

ఒక మరణము:—పాలియోలోగకు 7-వ తేదీని బలరాంపురము ఆస్పత్రిలో చనిపోయెను. నిన్ను ఉదయము వారికి అంశ్యక్రియ జరిగెను. వారు రక్తిపాతకాలలో చనివిరి. వారు పాలికోడైక్రింద ఇండియను కట్టించి. వారు ఆయోధ్యలో శ్యాతవాద కదవిలో నుండిరి. వీరందరకు ఇష్టముగ నుండిరి.

తేమూటతోట మేనేజరుకు శిక్ష:—దాద్రిలింగు దివ్యూటీ మేస్ట్రీలు బర్మర్లుగాను నిన్ను ఒక కేసులో తీర్పు చెప్పిరి. కేసు అను తేమూటతోట మేనేజరు టాంగులో నోక పొందుస్తాని వానిని కొట్టెనట. ఏవో దొంగతనము నివయమై చూటామాటానట్టి పట్టరాని కోపముతో నాద్రాయ ఫిర్యాదీని కొరెను. నాద్రాయ కి రిల జరిమానా చేసిరి.

"హుగ్లి" ప్రమాదము:—హుగ్లి కమ్మివనరు గారి ఇంజను వడక "హుగ్లి" యనునది జూలై 14-వ తేదీని మయ్యెను. వరదచే కంటములు లేచుచున్నవి. అవడల: యెదురుగ ప్రయాణము చేయుచుండెను. హుగ్లి, గుంటె రకు వచ్చునరకి దారికేదో అడ్డముండినట్లు నిరంగుకు క. చెను. దారిలో సరకులతో నుండిన మరయొకవడక యుండె అరదు కంటనే ఇంజనులకాపి అడ్డము తప్పించుకొని ప్రయాణము చేయదలచెను కాని అట్లుచేయులోకులనే ఆవడవక తెరచాక కొయ్యెకు కొట్టుకొని, కన్నులువడి నీరుపోసిక మునిగిపోయెను. దానినిగురించి దివ్యూటీ కన్నునవేటరుగ తమ రిపోర్టును ప్రకటించిరి. సరంగులన తప్పలేదు. అత చేయక తగిన దంతయుచేసెను. అతనినినెక చెట్టులపైనకేడించెను.

ప్రయాణికుల ఆహార సౌకర్యములు:—తెంగాలు 7 పురము రయిలువేవారు ప్రయాణికులకు ఆహారసౌకర్యము చేయుటకు యేర్పాటుచేసిరి. ఖడ్గపురము ఆద్రాజంక్షను యొద్ద భారతీయులకు భోజనశాలి చేయుదురు. విశోపియలకు చేయు యేర్పాటులకును భారతీయులకు చేయు యేర్పాటులకును యేమిసంబంధము లేదు. ఉభయయులకును ఒకరికొకరికి సంబంధము లేకుండ వంటవాండ్లు నున్నగు యేర్పాటులు ప్రత్యేకముగ నుండును. హిందువులకు బ్రాహ్మణులకు ఉత్తమకాకులవారును వద్దన చేయుదురు. మహమ్మదీయుల. ప్రత్యేకముగ నేర్పాటు అందును. ప్రయాణికులకు భోజన కాలసియండినప్పుడు వారు గార్డులకు తెలియజేసిన వారు భోజనకాలాధికారులకు కంటివార్త పంపుదురు.

కాంగ్రెసింగు కేసును లాహోరులోని ప్రత్యేక శ్యాం ప్రాసమువారు విచారింపిరి. లాహోరు మూలలో జరిగిన Xం గోళములో మూకమీద కుపాకులు ప్రేల్చివచ్చును కాంగ్రెసింగుకు గుండు వెచ్చు తగిలెను. తరువాత అతనికి నయమై నైస్య కాలముండి కచ్చెను. అతనిని కెజ్ కట్టించి 121(A) 147,152 పెక్షకక్రింద విచారింపి 86 తేదీని ప్రత్యేక శ్యాంప్రాసము వారు తీర్పుచెప్పిరి.

ఆశ్యాంప్రాసము వారియెటు గందాసింగుకేసులోని విచారింపబడెను. అతడు హోషియార్పూరు నివాసి. నాద్రాయని కెజ్ కట్టించి 124(A) హిందూజేత రక్షణకాసనము క్రిందను విచారింపుచున్నాడు. సర దారు మెహతాసింగు గారు ఫిర్యాదు పక్షమునను ఫక్త చందు నాద్రాయ పక్షమునను క నిజేయచున్నాడు. నాద్రాయకుత్తు సాక్ష్యమును దాఖలుచేసికొని 11 వ తేదీకి కేసు నాయుదాచేసిరి.

గుజరతువాలాజ్లా విభాగము:—గుజరతువాలాజ్లా పరిపాలనా సౌకర్యమునకు పెద్దదిగ నుండుటచే దానిని రెండు మండలములుగ విభజించెదరు. ఆ యేర్పాటును భారతసభిపు

కు అంగీకరించెను. ఆగ్నేబరులలో కొత్తక కేభుపురా నుండలకు నేర్పాటుచేయుదురు. దానికి ఎం. ఎం. ఎల్. బూడి గారు దివ్యూటీకమ్మివనరుగ నుండురు. రెండుజిల్లాలకును సాఫ్టమైనంతవరకును అప్పక చి నామకావలన నీరునడిర్చి సాకుబడి యేర్పాటులు చేయుటకు 876 చతురపు మైళ్ళ. ప్రతేకమును నియమాకట్టుతుండి వానిలో చేర్చుదురు. కేభుపురాలో లాయలుపురము మండలమునుండియు, లాహోరు మండలములోని బ్రాచ్చురావీనుండియు 222 చదరపు మైళ్ళ ప్రతేకము చేరును మహదరాశివారుమాకృ మంతులో చేరకు గుజరతువాలాలో నుండు మూడుకహాళిలు అందుకు. (1) గుజరతువాలా, (2) వశీకబాదు, (3) హఫీజబాదు, కేభుపురా జిల్లాలోనూడ చివరకు 8 కహాళిలు అందును. ప్రస్తుతము మరాకపురము, భానుగాడోగ్రామ కహాళిలె యందును కొత్త కహాళిలను యొగ్గమైన ప్రతేకములో యేర్పాటు చేయుదురు. అప్పటివరకును ప్రస్తుతపుయేర్పాటులే యందును

ఫెరోజబాదు ప్రమాదము:—ఫెరోజబాదులో రైలు వే ప్రమాదము జరిగినందున అన్వేషణలు ప్రేవను మూర్తుల మీదను, నిగ్గులరు మీదను కేసుచేసిరి. ఆ కేసును జాయంటు మేస్ట్రీలు పి.సి.ప్లాడెను వి.సి.ఎస్. గారు విచారింపి తీర్పుచెప్పిరి. నాద్రాయల అకాగ్రితవలన చాలమంది ప్రమాదాపకులపూర్తి నివయము కలిగెను. - - - - - గుండునకు 18 మూర్తి

వాడ్రహాయ కొన్ని పుస్తకములను పరిశీలించెను. గుడ్డవేలికలలో చేసిన కాగితము చెడిపోవునని వేలెను. కొందరు దీని నొప్పుకొనరు. 1820 నుండి చుద్రకమైన పుస్తకములు కిధిల మగుచుండుటచే దీనిని పరిశోధించుట, చుభ్యము. కాగితములను వెచ్చజేసి కిధిలముచేయుటకు జరిగినయొక్కములు నెగ్గలేదు. కాని కిధిలమగుచున్న కాగితము లందుకలన త్వరలోనశించిపోవును. నూనెలు, గ్లెసరెను చేయుట నున్నగు పరిశోధనలు జరిగెను. రంగుల గురించియు ఇప్పుడుత్య కరికొరులను గురించి పరిశోధనలు జరిపిరి, వాస్తవముల గురించి కూడ పనిచేసిరి, గెలమైకును విరివిగ చేయుటకు బొంబయి కంపెనీని రాకారు సంకల్పించిరి. ఇందు విషయమై చాలవని జరిగెను. డాక్టరు పాలరి గారు నీటిని పరిశుభ్రముచేయుటకును పరిశోధించిరి. నీటిసత్తయి, మూరుగుపోవు విషయమై యోచించుటకు మెంగుచే, హంకాంగు మునిసిపాలిటీలవారు వారిని Xరసంతర్వరము నిలుచుకొనిపోయిరి. అక్కడ జరిగిన ఫలితములను గురించి అనుబంధములో చుద్రించిరి విమానములను కట్టుటకు మనజేకపు కర్మలెంతవరకు వనికమ్మనోకూడ పరిశోధన చేసిరి.

జాబులు

I

రాష్ట్రీయసభాధికరణ నిరాకరణము.

ఆయా, రాజాపు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాధ్యక్ష నిర్ణయమున వాచేయన ఆలోచననుండి తొలగింపవలసినదని నేను మీపత్రికకు వ్రాసిన యుక్తమును శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారు పారిసర్వోత్తమరావుగారు యుక్తముగనుండునని వ్రాసిన ఉక్తము పురిటిమయిన పిమ్మట వ్రాసి యింటినిని కొందరి మనంబుల సహాగ్రహిణులు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆనంతరములోని ఆహ్వానసంఘముయొక్క నిరూపణము 29-7-19 వ సంచికలో ప్రకటింపబడినది. ఇది దీని బంధులలో 30 వ తేదీన చూచి, ఆ మధ్యాహ్నము నాకు కలదనులేఖ వ్రాయుచి శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారుకూడ కట్టణములో తమలేఖను వ్రాసియుండును. వాలేఖ పత్రికా కార్యస్థానము 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ముద్రిణమునకు కాలా తీరిముగ తేరి 1-8-19 న ముద్రితమయ్యెను. వాలేఖ పట్టణమునందే వ్రాయబడి యుండుటంతేనీ, 30 వ తేదీనే ప్రకటింపబడియే వా లేఖకు దిగువకు తేదీ వేసినచో ఈ యధావాద ఆస్పదముండేదిగాదు. కాని నేను తేదీ

స్థానికేతర వార్తలు

శ్రీసంగీతశాల:-- పత్నీలాపరిణయ కాలక్షేపము శ్రీమతి సి. కరవ్యతిబాయి గారివల్ల 10 తేదీ ఆదివారము 4-15 గంటలకు గోళముహూలో జరుపబడును.

కల్లోల్లాసిరీ సభ, ఉమాపరిణయము:-- ఈనెల 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 6 గంటలకు విద్వోరియా పురమందిరమున నీ సభవారు పి వాసుదేవ మొదలగు వీ ఏ. గారితో వ్రాయబడిన ఉమాపరిణయ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

శ్రీవేణుగాన లీలావిసోద భక్తజన సంగీత సభ:-- తంజావూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ నాగరాజ భాగవతాచార్య కిమ్మలగు శ్రీమతా నుండరాజ భాగవతాచార్యగారు మత్తాలపేటలోని లింగచెట్టిపేటి మలికేత్యర కోవెల సమీపములోని చమ్మల వి నాయక కేవలములో శనివారమున ఆదివారమున రామాయణము కాలక్షేపముజరుపుదురు.

తృతీ యాంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమ్మేళన కార్యనిర్వాహక సాఘము, విజయనగరము:-- ఈ సంఘమువారు 2-వ తేదీ సాయంత్రము జరిపిన సభలో, పు ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనమును దీనినెబబలో జరిపిన, వ్యాసాచార్య విమలముని ఆనూలముగా కరిగి చేయుచుండే కర్ణపతేచు లిచ్చుటకును, తీర్మానింపబడిన నిర్ణయాక మనకై కలయు ద్రవ్యము సమట కౌక సంఘమువారి నియమింపబడినది.

"కామర్పు అండు ఇండిస్ట్రీసు" పత్రిక:-- సింహము గారితో సూతనముగ ప్రచురింపబడి యీ పత్రికయొక్క మొదటిసంచిక మాకు తేరినది. ది. బి. కె స్వామిరావు, గౌ. మిర్ ఆగద్ ఆలీఖాను బహదూరులకు ప్రముఖులచే వ్రాయబడినవ్యాసములతోను, యితర గడిచేచూర్తి వ్రాయబడినవి నీపత్రిక విరాజిల్లుచున్న పత్రిక వాణిజ్య పరిశ్రమ యధిష్ఠికి దొడ్పడి, చిరము జర్గిల్లుగాక యని కోరెదము.

తిరువల్లి క్లెయి సంగీత సభ:-- ఈ నెల 10-వ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువల్లి జిల్లా కేంద్రమునెట్టి వీధి యందు నె 11 వ గృహ గాన సభ జరుగును. కట్టకం సంచేవ గావుగాను యింకొ సు కొరించెదరు. మాయకరం ముప్పయ్యగారు ఫీడే. నీ సం ఆలకన:లిగారు వృధంగం.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము. హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి. మానేజరు:-- ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా మూలధనమున్నది.

రూ॥ 13,34,03,783 లు చెల్లించినవలసివచ్చియున్నది.

రూ॥ 78,45,175 లు 1918 సంవత్సరపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా యంతవరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున వనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలియుగ నుండవలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును. 675

Apply to:- F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras

1696వ పాకెట్ గడియారము మిగుల మేలైనది. అందమైనది. ఈ నెల లోపుక తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫోటో లెకే చేవా క్లిప్పతో సహా బహుమానము ఇర్పబడును. గడియారము బహుమానముతో సహా నెల 3-0-0, మంజూరిగడియారం పోలాకట్ట సహా రు. 6-0-0. V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

ఏషియన్ కమర్సు ఆస్సూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడ్) బొంబాయి.

(ఇండియా గవర్న మెంటువారివద్ద రూ॥ 2,00,000 లు డిపాజిట్టు కట్టబడియున్నది.) సుక్రసిద్ధులగు నాంధ్రప్రదేశులు కలుపుకు దీనికి పోషకులుగా నున్నారు.

తక్షణంకావలెను

ఆంధ్రప్రదేశులను లన్నిటిలోనూ, దక్షిణప్రదేశులనులో కూడ ఏజంట్లు కావలెను. ఏజన్సీ నిబంధనలకు, ఇతర నియమాలకు చాల సమర్థము గలవారు మాత్రమే ధరఖాస్తులకు ఈ క్రింది విలాసమునకు కంపనలెక. జె. కె. రాజారావుపంతులుగారు, కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి, 5, తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు. J. K. Rajah Kow Pantulu garu, Secretary, Madras. No. Thambu Chetty Street, Madras.

భాగ్యవంతు లెవరు? ఆరోగ్యవంతులే.

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు. వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

Table with 4 columns: వీవామృతము, అమృతామలక తైలము, జంబీరరసాయనం, కంచాసనలేపము. Rows show prices for different quantities of these items.

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింకో ననేకములు గలవు.

వ్యాధిగం - పోషకభిక్షులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము. తంజి విలాసము: వండిట్, మదరాసు. మేనేజరు, అయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు. 55, ఆచారప్పకో వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కథ:-- లోజరుగు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కథకు దాక్కు భోగ రాజులెట్లాభి రావయ్య బివి; ఎమ్. బి. సి. యమ్ గారిని ఆగ్రహముగా పెన్ని కొని ఆంధ్రరాతను కారించెదరుగాక. అని వెదపులి క్రమండి నైకులంపు కార్యదర్శి గుంటూరు ముప్పరావు గారు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆనందము శ్రీ కొండ వెంకటకృష్ణమంతులుగార:-- మీరి కానన సభాసభ్యులవని లంఖించునందున యువజన సాహితీ సంఘమునందీ నెల 6-వ తేదీన సంఘ సభ్యులగులక్ష్మీ రాజు నరసింహారావుగారు అల్పవారంబొసంగిరి. సంఘ సభ్యులును మరొకందరు సంఘాభిమానులు వాటివేడుకకు విచ్చేరిరి. అల్పవారంతరము గుంటూరు ఖాజీగారును, వెలగపూడి నుబ్బారావుగారును విద్యార్థులవత్తుమున క. శ్రీనివాసరావుగారును, పాలవర్తి రామయ్యగారును సమయానకులముగ ముచ్చటించిరి. ఎక. వి. రాధావాచార్యులు గారు నీదల కత్తుమున నొకవిజ్ఞాపనమును జరిపిరి. శ్రీ వెంకట కృష్ణ కంతులుగారు ఉపన్యాసము లడటికీ ప్రత్యుత్తరముగ కొన్ని మాటలను చెప్పి ముగించిరి. తల్లీ శేషదలపతి రావుగారు ప్రారంభమున వెంకటకృష్ణమంతులుగారికి పూలహారము తేసి గౌరవించిరి.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

The Indian Reform Bill, Joint Committee. Mr. V. J. Patel.

LONDON, August 6.

In to-day's sitting of the Joint Committee, Mr. V. J. Patel said that members of the Congress were not going to be satisfied with the Bill which gave them merely a share in the Government of the Provinces and nothing whatever with regard to the administration of India.

Replying to Mr. Montagu, he said he agreed that members of the Congress wanted to control the public purse, because by this they would effectively control the Government. He considered that an electorate already exists capable of electing a responsible Government. For example, 600,000 local electors in the Bombay Presidency could easily be used as a basis of the electorate for legislative purposes.

Mr. Madhav Rao.

Mr. Madhav Rao stated that his experience tended to show that diarchy was not and could not be successful and ought to be dispensed with everywhere in favour of a complete autonomy. The elective system at Mysore was very successful.

The sitting was adjourned until the 6th instant. Mr. Asland replaced Sir D. Maclean on the Committee.

In the House of Commons at question time, Mr. Montagu read a long telegram from India, detailing arrangements for the health and comfort of the troops on the North-West Frontier. He stated that he was enquiring into the alleged transport and Medical breakdowns. He had telegraphed for information with regard to outbreak of the cholera in sixth Indian brigade at Ali Masjid.

Profiteering in Britain.

Government Prevention Proposals.

LONDON, August 6.

Sir Auckland Geddes stated at to-day's meeting of the Profiteering Committee that the Government proposed establishing a central authority to deal with profiteering. New powers would be asked and the penalties increased.

In his statement on profiteering Sir Auckland Geddes said:—The Government proposed to establish local tribunals and country appeal tribunals, similar to those under the Military Service Act, to deal with profiteering by retailers, in the uncontrolled articles of daily use and empowered to impose fines up to £20 or refer the case to a court of summary jurisdiction, which would be empowered to inflict penalties up to £200, or six months' imprisonment. The Government also proposed to empower the Board of Trade to introduce regulations regarding prices in the trade in which profiteering occurred and impose severe penalties for breaches of the regulations. The Government proposed that there should be a tribunal under a Chairman with legal training and with a number of Deputy Chairmen. The tribunal would consist of representatives of trade organisations, including Trade Unions. It would sit in small panels, each panel being under a chairman or deputy chairman, and consisting of persons, knowing the case to be investigated. The Board of Trade regulations regarding prices would be issued on the recommendations of the tribunal.

Liverpool Situation Unchanged.

Government Attitude.

LONDON, August 6.

In the House of Commons, Mr. Shortt stated that the situation in Liverpool had not materially changed. Attempts at looting this morning had been suppressed. The attempts of certain persons to cause a complete cessation of work and hand over the city to the mercy of the criminal classes had hitherto failed. The Government had every confidence that the authorities in Liverpool would take every step, however severe, to preserve law and order, and protect citizens from sinister attacks. The Government was prepared to give them every assistance (Cheers). He mentioned that attempts to burn the docks had been unsuccessful.

Foreign Money Financing Agitation.

LONDON, August 6.

Scotland Yard has definite information that foreign money is financing the agitations in Great Britain with the object of overthrowing the existing system of Government. A certain Swede, who made a full confession, arrived a week ago from Hungary, with £6,000 and it is alleged he delivered it to a well-known extremist. The latter, however, denies having received the money. The Swede has been deported.

Empire Flax Cultivation.

Committee's Recommendations.

LONDON, August 6.

The interim report of the Empire Flax-Growing Committee recommends the continuance of Government's efforts to develop flax-growing within the Empire until the full value is derived from the efforts. Every assistance should be given to secure the speedy extension of flax-growing in British East Africa. Flax-growing in other parts of Africa, for example, Egypt, Nyasaland, Rhodesia and South Africa, seems to present possibilities of success. The results of experiments in India show that flax can be successfully grown, but a system of central retting, necessitating skilled labour and supervision, would be necessary to obtain best results. The successful development would also depend on expert supervision in the handling of the crop and its proper preparation and grading for the market.

London Police Strike.

Railway Union Executive's Resolve.

LONDON, August 6.

A meeting of the executive of the national union of railway men decided not to support the police strike and to urge all railway men striking to resume immediately.

LONDON, August 6.

His Majesty has conferred the Order of Merit on Mr. Lloyd George.

Money Grants to Commanders of Forces for Distinguished Services.

LONDON, August 6.

In the House of Commons the Premier moving resolution for money grants to the commanders of forces emphasised that the British scale of war pensions was incomparably the most generous in Europe aggregating to ninety eight millions sterling yearly or half the national expenditure before war. The premier urged that the exceptional rewards ought to be given to those who had borne exceptional responsibilities with exceptional success. The premier paid a tribute to F. M. Haig's tenacity, dauntlessness and readiness to subordinate himself to the demands of his country. He recalled how Lord French at Ypres fought with small forces one of the six decisive battles of the war covering the British army with honours (cheers). The premier paid a tribute to General Allenby, the brilliant commander, who had won the last and most triumphant crusade. (Cheers.) And to Mr. Henry Wilson, one of the most gifted soldiers Britain ever possessed. His vision and gift of organisation were one of the greatest assets of Britain in the crisis of 1918. We were indebted to Mr. Robertson that the general staff was so well organised and that it rendered such great service during the war. Mr. Trenchard with his energy, daring and imagination made air force a formidable machine. Mr. Hankey's services were known to few but were unsurpassed and showed remarkable foresight with regard to the requirements of the war. He was indeed an organiser of victory. (Cheers.) The premier paid a tribute to the brilliant leadership of Messrs. Plumer, Haig, Byng, Rawlinson and Birdwood without which it would have been impossible to turn the tide of battle in 1918. Acknowledging that the British navy, (cheers). Lord Jellicoe's services before and during war were incalculable. Mr. Sturdee by his Falkland's action in the Pacific and Atlantis of the German raiders. Mr. De Robeck's services were well known. Mr. Trywhitt was the standing representative of the torpedo flotilla whose ceaseless vigilance ultimately baffled the enemy's designs. Mr. Keyes would live in naval history as a chief figure of the Zeebrugge exploit. Mr. Madden had rendered invaluable aid in the naval organisations. This was but a small part of the recognition we owed to those great men.

Amendment Rejected.

Mr. Adamson moved the reduction of vote to two hundred thousand sterling to be divided in the same proportions as proposed on the ground that grants were out of all proportion to the monetary rewards given to the rank and file. The amendment was rejected by 288 votes to 66.

Mr. Inskip drew attention to the disparity in amounts granted to Messrs. Birdwood, compared with other Army Commanders. Mr. Johnson Hicks drew attention to omission of names of Sir Charles Monroe, who carried out evacuation of Gallipoli, afterwards going to India as Commander-in-Chief, also Sir Frederick Sykes who was the Chief of Air Force in field.

Mr. Lloyd George replying to the Labour criticism, emphasised that a hundred millions were being spent on pensions for men and their dependents (Loud Cheers.)

France

LONDON, August 6.

PARIS:—The Havas Agency states—The Supreme Council has decided that the General Officer Commanding, the French Troops on the Rhine will be the Commander-in-Chief of all the Allied Troops of Occupation, in view of the preponderance of the French International Force on the Rhine.

Coal Shortage.

The Havas Agency states—Coal shortage is feared for France next winter, and steps are being taken for providing coal in sufficient quantities.

Distribution of Goods.

The task of distribution throughout France of goods purchased recently from the American Army occupies the attention of the French Controller of Supplies. Every measure will be taken to prevent speculation by profiteers, when goods have left the hands of supply organisations.

League of Nations.

Sure Guarantee for Peace.

LONDON, August 6.

PARIS:—The Havas Agency states—The Peace Commission of the French Chamber of Deputies has approved the report of Arthou, expressing regret that the treaty does not completely undo the work of Bismarck, but pointing out that the League of Nations, despite its defects, is a sure guarantee for the maintenance of peace.

The Havas Agency states—The report that an agreement has been reached between France and Italy concerning Fiume, to be submitted to Great Britain and the United States is premature.

The Havas Agency states—The Allied Supreme Council has decided to send to Budapest an Inter-Allied Military Mission, composed of one French delegate, one British, one American and one Italian.

The Havas Agency states—The reports that French officers and soldiers had been killed in Strassburg during the revolutionary disturbances are totally untrue.

The Havas Agency states—Over one milliard 825,000 francs are to be spent by the French Government in developing the new commercial fleet. A Bill will be introduced in the Chamber of Deputies.

The Havas Agency states—The demobilisation of the French Army is being pushed actively. The task of deconcentration will be completed by the 16th September, total demobilisation being realised by the 4th October. Then France will have an army totalling about 800,000 men.

America

President Wilson Busy with Food Prices Question.

LONDON, August 6.

WASHINGTON:—President Wilson has abandoned the conferences with the Republican and democratic senators on the League of Nations, until the problem of dearth of living is solved. He conferred with the cabinet on the matter and considered the report of the special commission appointed to tabulate measures to reduce the cost of living. The report recommends legislation. Meanwhile the unauthorised strike of railway shopmen demanding advance of twentyfive per cent on wages and fortyfour hour week is spreading in the country despite the appeals from the Labour Leaders to resume pending the strike vote.

Russia

Ukrainian General Murdered.

A Helsingfors message from Kieff says.—It is reported from a Bolshevik source that the Ukrainian General Grecoireff has been murdered.

Austria

Austrian Peace Treaty.

Counter Proposals Received.

LONDON, August 6.

PARIS:—The Austrian counter proposals have been received.

Rumania

Rumania's Ultimatum to Hungary.

LONDON, August 6.

PARIS:—It is reported that the Rumanians have handed to the Hungarian Government an ultimatum demanding immediate surrender of a large proportion of the Danube shipping equipment and supplies for the army of three-hundred-thousand, rations for the Rumanian troops pending peace settlement, reduction of the Hungarian army to fifteen thousand, surrender of thirty per cent of the harvest animals and farm machinery and fifty per cent of the railway supplies. The French Government says that the Rumanian army is not accepting the French orders.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

Calcutta

The Hooghly Accident.

CALCUTTA, August 5.

The Deputy Conservator has submitted his report in connection with the accident on the 14th July last, resulting in the loss of the Port Commissioner's fire engine vessel "Hooghly". The vessel was proceeding up the river on flood tide. On the vessel nearing Howrah Bridge, the Serang in charge noticed that his passage was not clear owing to a cargo boat drifting through. So he eased the engines and tried to go into position to follow the boat through, but before this could be accomplished the vessel drifted up and fouled the western buoy of 6.0 feet, opening with his port quarter, causing the vessel to swing round, head up the river, and in doing so the vessel's bow came in contact with the wooden horn on the pontoon, which pierced the port side of the vessel, and before the vessel could be removed from this position, she filled and sank. In his opinion the Serang did all that was possible under the condition in which he was placed and was not held to blame.

B. N. Railway.

Catering for Indian Passengers.

KHARAGPUR, August 7.

With a view to redressing the grievances of the travelling Indian public and meeting their various demands in respect of food, the Bengal-Nagpur Railway have, under their direct management, arranged for the availability of Indian meals at Khargpur and Adra junctions. It has further been arranged that the Indian catering section should have no connection with that of the Europeans, the managers and staff, as well as their work in two different restaurants, being quite independent of each other. In the Indian catering department Brahmins and high caste, Hindus are employed to serve the Hindu passengers, whereas Mahomedans have altogether separate arrangements. Guards of trains have been instructed to wire to the managers of Indian catering of stations concerned for such meals as may be ordered by Indian passengers.

United Provinces

Obituary.

LUCKNOW, August 6.

Mr. Paliologus died yesterday in the Balmat Hospital as the result of the injuries sustained as reported yesterday. The funeral this morning was very largely attended. Mr. Paliologus, who was educated at Rugby, came out to India about 25 years ago and joined the Oudh bar. He was exceedingly popular among all classes.

The total subscriptions for the new Indian loan up to the 6th instant were Rs. 12,45,27,800, inclusive of Rs. 65,00,325 in the shape of war bonds.

Simla

Growth of Staple Cotton in India.

SIMLA, August 8.

The following resolution has been issued in the Revenue and Agriculture Department.—In their resolution dated 27th September 1917 the Government of India appointed a committee to investigate the possibilities of extending the growth of long stapled cotton in India. The terms of reference to the committee were that it should examine the work which had been done in the various provinces for establishment of long stapled cottons and report regarding the possibility of extension of any methods which had led to success, that it should investigate the causes of failure where this had occurred and if it found the failure to have been due to agricultural, irrigation or economic causes or to administrative difficulties that it should propose appropriate remedies. The committee was also instructed to carry out a detailed study of the local conditions in each cotton growing tract, to inquire into the possibility of improving the existing methods of ginning and marketing and also of preventing adulteration and damping and to report on the possibility of improving the accuracy of the cotton forecasts and generally of making the statistical information published by the Government of greater utility to the cotton trade. Finally the committee was to submit recommendations in regard to the staff required and the organisation necessary for the development of the cultivation of long stapled cotton in tracts which are considered suitable for that purpose. The committee assembled early in October 1917 and toured in cotton growing areas of British India and Indian states for five months. It examined a number of witnesses and in addition to visiting almost all farms in the provinces in which cotton is grown it inspected a large number of ginning and pressing factories and spinning and weaving mills and also held many informal meetings with cultivators, ginners, brokers, representatives of co-operative societies and other persons connected with cotton. The results of this enquiry are embodied in the report which has already been published and of which the Government of India have now completed their preliminary examination. Some time must necessarily elapse before the numerous recommendations contained in the report can be dealt with finally, but the Government of India desire to take this opportunity of acknowledging the services of Mr. J. Mackenna, President of the Committee and of his colleagues and to indicate broadly the lines on which it is proposed to deal with their recommendations. The committee has divided its report into two parts in the first of which it has made a detailed local study of the agricultural practice, irrigation development, research and marketing in the various provinces and Indian States. The recommendations made in these parts of the report are mainly a matter for disposal by the local authorities concerned and the Government of India are disposed to confine their intervention to large matters of general policy or principle and to the questions affecting more than one province. For the present the only matters dealt with in this part which the Government of India think it necessary to reserve for further examination are the following:—

- (a) Investigation of the supplies available in the Indus and other Punjab rivers. A separate reference will be made to the Government of the Punjab on this subject.
- (b) The policy of granting to capitalists land on the new canals connected with the Sukkur barrage project.
- (c) The appointment of an additional Mycologist staff at Faisalabad.
- (d) The imposition of a cess on all cotton in Indian mills or exported to provide funds for the additional agricultural staff proposed. Should the Government of India find it necessary on further examination to take up any other matters of general principles a separate reference will be made to the Local Governments and administrations concerned. Subject to the above reservations they are prepared to leave to the discretion of the Local Governments and administrations the adoption of the various recommendations in chapters II-XV of the report, it being understood that a prior reference to the Government of India will be made in all cases which require their sanction under the ordinary financial rules. In particular they desire that no time may be lost in considering the recommendations of the committee in respect of additional appointment in agricultural department. They have recently addressed the Secretary of State for India regarding the requirement of the different provinces except Burma which no report has yet been received but their recommendations were submitted prior to their examination of the cotton committee's report which proposed the addition of a considerable number of appointments especially on the botanical side. They therefore desire that this matter may be taken up at once by the Local Governments and administrations in order that the Secretary of State for India may be asked as soon as possible to sanction such further appointments as may be considered necessary.

Commercial Problem.

The second part of the report is devoted to the commercial side of the problem and comprises in main the recommendations of general application which it will be primarily for the Government of India to deal with. They are therefore undertaking a detailed examination of these recommendations in so far as this has not already been done, precedence being given to the proposals in Chapter XIX for the formation of a central cotton committee as in the event of such a committee being instituted its advice will be of great value in assisting the Government of India in the disposal of the remaining recommendations, particularly those in Chapter XXI of the report which is devoted to commercial matters and embodies perhaps the most important and difficult questions which the committee was called upon to investigate. The precedence given to Chapter XIX will not however preclude the concurrent examination of the recommendations contained in the other chapters. The question of license in ginning and pressing factories which is suggested in paragraph 223 of the report will be accorded special priority. Some progress has already been made with the proposal for the formation of a central cotton trade association in Bombay, a matter which is dealt with in Chapter XXIII. The draft of the scheme foreshadowed in paragraphs 255 has been received from Mr. Wadia to whom and to Mr. Glazebrook who collaborated with him the acknowledgments of the Government of India are particularly due, and pending its detailed scrutiny a cotton contracts committee has already been set up in

Bombay. Local Governments and administrations will be addressed in due course when the Government of India are in a position to place before them their considered views.

Bombay

Press Association Council

Emergency Meeting Repeal of Press Act.

BOMBAY, August 8.

At an emergency meeting of the Council of the Press Association held on the 31st July the following resolutions were passed.—That in furtherance of the cablegram of the 1st July to the Prime Minister, the Secretary of State and others regarding the present situation of the Indian Press, the Council authorises its President Mr. B. G. Horniman now in England, to place before the authorities and the public the case for the repeal of Press Act, deputed Mr. Rangaswamy Iyengar to co-operate with Mr. Horniman in the work and authorises them to place a preliminary memorandum and other memoranda to follow before the authorities and Parliament. The Council places on record the very valuable services rendered by Mr. Horniman and reposing unabated confidence in him, condemn the most arbitrary and highhanded action taken by the Government in deporting him without trial and strongly urge that the deportation order be revoked without delay.

Indians in S. Africa,

Poona Meeting.

POONA, August 8.

A very largely attended public meeting was held this evening in the Kirtickar Theatre with Rao Bahadur Khopkar, retired Deputy Collector in the chair. The following resolution with regard to the South African Indian situation was passed. Mr. Gandhi who had specially come down from Bombay for the occasion was the principal speaker and addressed the meeting in Hindi. The resolution ran as follows:— This public meeting of citizens of Poona, held under the Deccan Sabha, hereby place on record its deep sympathy with the British Indian settlers in South Africa struggling for elementary rights of citizenship, congratulates them on the brave and sustained struggle carried on by them and assures them of hearty support from the motherland. This meeting meeting further desires to thank the Government of India for their advocacy of the Indian contentment and and trusts that the Government of India and the Imperial Government will not rest satisfied until full justice has been done to the British Indian settlers in South Africa by the withdrawal of the act, recently passed, by the restoration of full rights of residence, trade and ownership of land. Among other speakers were Professors Kale and Kanithar, Messrs. Bhopatkar and Devachar and Dr. Khedkar.

Major Porter V. Sir Cowasjee Jehangir.

Alleged Curious Nuisance Case.

BOMBAY, August 6.

Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate this afternoon resumed the hearing of the case in which a notice is being issued on Sir Cowasjee Jehangir at the instance of Major Porter to show cause why certain alleged nuisances should not be stopped. Major Porter further cross-examined by Sir Chimanlal Betsalvad said that Sir Cowasjee's goose was shot at his suggestion and with his gun.

The Magistrate said under the Section under which relief was sought the order could last only for two months and the object of the proceedings was only for taking temporary measures in civil court.

Sir Chimanlal said it was perfectly open to Major Porter to take any course he liked between March and now he was going to argue that the Magistrate had no jurisdiction.

The Magistrate said he was not hearing the arguments. Sir Chiman Lal—It is open to Major Porter to go to a civil court and take injunction.

Major Porter:—I am not going to succeed.

Sir Chiman Lal:—If you know that why do you come here.

Mr. DeCruz, Pleader for Major, said his client wanted very speedy remedy and it was within the jurisdiction of the Magistrate to give relief.

Magistrate:—Speedy remedy may be temporary remedy. Mr. De Cruz said that under Section 24 Clause 4, the Court had power to move the local Government to have the matter stopped.

Major Porter:—That is why I have come here. You would do something which would have the law amended.

Sir Chimanlal:—He says he cannot get any relief in the Civil Court. Why can he not get his rights in the Civil Court?

Major Porter:—Right is something and justice is another.

Sir Chiman Lal:—How can you say such a thing against His Majesty's High Court.

To the Magistrate:—If the complainant has no rights he cannot have relief.

Mrs. Margaret Shaw, a matron in Porter's Nursing Home, was examined in regard to the nuisances alleged to have been committed at Sir Cowasjee's Bungalow. Lady Cowasjee Jehangir was examined on behalf of the respondent. She was still in the box when the court rose and further hearing was adjourned to the 18th instant.

The Punjab

The Punjab Prosecutions.

Sant Singh Discharged.

LAHORE, August 8.

Judgment was delivered to-day by the Special Tribunal consisting of Messrs. Brasher, prenter and Harris, in the case against Sant Singh, son of Hari Singh Khatri, who was charged with offences under Sections 121-(A), 147 and 152 I. P. C. This man, it will be remembered, was wounded by buck shot during the riot on the Lahore Mall on the evening of the 10th April. Sant Singh was discharged.

Before the same Tribunal the hearing was resumed to-day of the case against Genda Singh of Hoshiarpur, who stands charged with offences under Section 124 (A) I. P. C. and Rule 25 (a) Defence of India Act. Saeed Mehtab Singh, Public Prosecutor, appeared for the Crown, and Mr. Faquir Chand, Vakil, defended the accused. After evidence was recorded of defence witnesses, the case was adjourned to the 11th instant.

Central-Asia

Frontier Reports.

Central-Asia Situation.

SIMLA, August 8.

Reliable frontier report received here states that the refugees who have recently entered N. E. Persia from Trans Caspia have thrown some light on the situation in Central Asia. Since their advance to Askhabad early in July the Turkestan Bolsheviks have not resumed the offensive against the Trans Caspian force which is holding a position on the railway between Askhabad and Krasnavorodsk.

Bolshevik force Withdrawn.

A part of the Bolshevik force on this front has been withdrawn eastwards probably to oppose the Cossacks who are operating on the Orenburg railway in the vicinity of the Sea of Aral. In Semirechia also the Bolsheviks appear to be hard pressed by a detachment from Kolosak's army which is advancing southwards. Communications with Russia via Orenburg are still closed and the Bolsheviks are in consequence suffering from a shortage of munitions of every kind.

Bolshevik Refugee.

Considerable numbers of Bolshevik refugees have arrived in Mery from Tashkent where a Muselman rising is feared owing to the widespread resentment caused by the forcible conscription of Mahomedans by the Bolshevik authorities, regardless of fitness, age or occupation.

Bokhara Retents Bolshevik Conscription.

Popular feeling in Bokhara is strongly against the Bolsheviks. Bravin who is a Jew and chief agent for Bolshevik propaganda in Central Asia is believed to have arrived at Herat from Kushk at the beginning of July accompanied by about a dozen other Bolsheviks. The Herat authorities appear to look on him with grave suspicion on account of the way in which the Bolsheviks have treated Mahomedans in Central Asia.

[Un-Corrected]

Mr. Lloyd George and F. M. Foch's

Genius.

LONDON, August 6.

In the House of Commons, Mr. Lloyd George today moved a resolution of thanks. Referring to F. M. Foch, the Premier said that his genius was recognised by friend and foe. The War would have been won without F. M. Foch, but not in 1918 [cheers] and what the winning of the war in 1918 meant to world was difficult to calculate. The gratitude of the civilised world therefore went out to him.

Tribute to Messrs Asquith and Grey.

The premier paid a notable tribute to Messrs Asquith and Grey for accepting the challenge of Prussia in 1914, thus saving Britain from shame. We would have been a prosperous but a despised people had we not entered the war. The way in which millions then rallied to our flag, was one of the most thrilling and most inspiring episodes in the history of the world, and would always be associated with the name of Lord Kitchener [cheers]. The dauntlessness of these men ranked with the iron industry of Messrs Marlborough, or Wellington on land and with daring of seamen of Mr. Drake at sea [cheers].

Mercantile Marine.

Referring to the Mercantile Marine, the premier said that the horrors they sometimes had to bear were worse than the battlefield. Everywhere on land, on sea and in air, the sustained strain on men was beyond anything in history. Moreover we had fought better and more formidably in 1918 than ever.

Invaluable Services of Women.

He paid a special tribute to the invaluable services of women.

Dominion Contribution.

Regarding contribution of Dominion, they had only to pause truly the dazzling list of victories won by overseas men, to realise the greatness of their share [cheers]. We rejoice, continued premier as much here as they do, that through valour of their sons they have won a permanent place in the fraternity of nation [cheers].

Indian Remarkable Contribution.

Indians remarkable contribution notable in the east has won her a new claim on our consideration. A claim irresistible, that it ought and must overpower all prejudices and timidity which might stand in the way of her progress [cheers]. The premier eloquently referred to the silent suffering and agonies of the multitudes men and women who bore rack and strain in their homes and concluded that all classes suffered alike. No class can point its finger of reproach at another. The nation whose men and women have shown such splendid qualities in the hour of their country's need, shall get together again in case of a more subtle menace to save their motherland from danger. [Loud cheers]

The nation which supported the liberal and labour leaders were passed unanimously.

American Meat Packers.

LONDON, August 6.

The Washington department of Justice has decided to institute immediate proceedings under anti-trust laws against five leading American meatpackers.

Contributions from Bombay to the Punjab Relief Fund now amount to Rs. 66,800. Sir Dinshaw Petit head the list with Rs. 7,000, Sir Dorab Tata and Pragji Soojee and Co. have each contributed Rs. 5,000 while there are eight contributors of 2,500, three of 200 and ten of 1,000.

వ్యాపార విషయములు.

బియ్యము, జరువనూర, శ్రుతి.

1919 సంవత్సరము జనవరి 1 న తేది మొదలు 12 వ తేది వరకు, రంగూనునుండి 2,67,167 టన్నుల బియ్యమును, కలకత్తానుండి 59,858 టన్నుల బియ్యమును విజేశములందలి ప్రభుత్వముల కెగురుచేసి చేయబడినది. క్రిందటి సంవత్సరముదియే సమయమున రంగూనునుండి 9,48,789 టన్నులును, కలకత్తా నుండి 74,290 టన్నులును వెనుకటియైనవి. రంగూను నుండి హిందూదేశపు శేవులకు 1919 జూలై 12వ తేదితో అంత్యమున వారమున 29,729 టన్నుల బియ్యము ఎగుమతి చేయబడినది. ఈ మొత్తములో సెక్ర కలకత్తాకు 1956 టన్నులు పంపబడినవి.

* * * * *
1918-వ సంవత్సరమున మనదేశమునందు, ఒక్కొక్క టన్నునకు 400 పానులు చొప్పున 70,09,000 టన్నుల బియ్యమును తయారుచేయబడినది. నేపాలుదేశము నుండి వచ్చుదాని తో సహా 1917 సంవత్సరమున 89,29,000 టన్నుల బియ్యము తయారుచేయబడినది. సర్వవిధములగు మార్గముల ద్వారా, కలకత్తా శేవులకు 1917 సంవత్సరము జూలై 14 వ తేదితో అంత్యమున వారమున 24,628 టన్నులు, 1918 సంవత్సరము అదేవారమున 82,968 టన్నులు, 1919 అదేవారమున 42,788 టన్నులు, దిగుమతియైనవి. ఇక కలకత్తాకు వెనుకటి నున్న మరల విని యోగము నిమిత్తమయి మైన వివరింపబడిన సంవత్సరములందును, వారములందును, 19,505, టన్నులు, 14, 169 టన్నులు, 47,538 టన్నులు దిగుమతి కాబడినవి. ఈసంవత్సరమున జూలై 1 వ తేది మొదలు 12 వ తేది అఖండము కలకత్తాకు 88,820 టన్నులు, కలకత్తా వెనుకటి యంత్యకాలమున 88,187 టన్నులు చేరినవి. మొత్తమున కలకత్తా దిగుమతులు 1918-19 సంవత్సరపు లెక్కలతో బోల్చి చూచుచున్నామన నూటికి 47 వంతులు తగ్గుదల కనపట్టుచున్నది. 1917-18 తో బోల్చిచూచుచున్నామన నూటికి 90 వంతులు హెచ్చుదల గనపట్టుచున్నది. ఇక కలకత్తాకు వెనుకటి నున్న యంత్యకాలముల విని యోగమునకై వచ్చిన సమయము 1918-19 తో బోల్చిచూచుచున్నామన నూటికి 15 వంతులు అధికముగ నున్నది. 1917-18 తో సరిచూచినపుడు నూటికి 5 వంతులు హెచ్చుగ నున్నది. కలకత్తా చిట్టకాంగు శేవులనుండి 1917 సం 14-వ జూలైతో అంత్యమున వారమున 11,149 టన్నులు, 1918 సం 18-వ జూలైతో అంత్యమున వారమున 50,528 టన్నులు, 1919 సం 12-వ జూలైతో అంత్యమున వారమున 82,777 టన్నులు, విజేశములకు ఎగుమతియైనట్లు తెలియచున్నది.

* * * * *
కలకత్తా, చిట్టకాంగు శేవులనుండి యెగుమతియైన మొత్తపునకు 1918-19 తో బోల్చిచూచుచున్నామన నూటికి 48 వంతులు తగ్గినది. 1917-18 తో సరిచూచినపుడు నూటికి 265 వంతులు పెరిగినది. 1919 జూలై నెలలో హిందూదేశము నుండి విజేశములకు 1,82,546 టన్నుల వార ఎగుమతియైనది. 1918 సంవత్సరము జూలై నెలలో నీ యెగుమతులు, 2,37,614 టన్నులు, యాద్యమునకు బూర్తయి 1914 సం అత్యధికమున 1,21,184 టన్నులు ఉండెను.

* * * * *
బొంబాయి శేవులకు 1919 సం జూలై 12 వ తేది తో అంత్యమున వారమున 6 మార్గముల ద్వారా, మార్గములవలన 400 పానుల యెత్తుగల 58,055 ప్రతిభేట్ల దిగుమతియైనవి. ఈ ఋతువు మొదలు ఆనగా, కడతిన నెలవైబరు నుండియు మొత్తమున 21,97,881 టన్నుల దిగుమతి కాబడినది. ఈ దిగుమతులు 1917-18 సంవత్సరములో 19,87,648 టన్నులు, 1916-17 సంవత్సరములో 27,79,744 టన్నులు, ఉండినవి. 1919 సంవత్సరపు దిగుమతులు 1917 సంవత్సరమున హిందూదేశపు శేవులకు నూటికి 11 వంతులు హెచ్చుదలయు, 1916 వారితో సరిచూచునపుడు నూటికి 21 లెట్లు తగ్గుదలయు, కనపట్టుచున్నవి. 1919 సంవత్సరము జూలై నెలలో బొంబాయి నుండి 80,215 టన్నుల ఇతర దేశములకు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఈ సరకు మొత్తము 1917 సంవత్సరపు దానితో బోల్చి చూచుచున్నామన నూటికి 38 లెట్లు తగ్గి యున్నట్లు కనపడుచున్నది. 1919 సంవత్సరము జూలై 10-వ తేది తో బొంబాయిలో 10,56,000 టన్నుల ప్రతి నియమమున్నట్లు లెక్క చేయబడినది. 1919 మే నెలలో మనదేశపు ప్రతియంత్యకాలము

బాతీయవిద్యా (ఎన్. పి. ఎఫ్. ఇ) సంఘము
జూలై నెలకు ఆదాయవ్యయ పట్టిక.
ఆదాయము.

నిలువ	63,205-8-5
సాధారణవిద్యారాజములు	121-4-0
ప్రత్యేకవిద్యారాజములు	370-0-0
ఏ తరగతి సభ్యుల	600-0-0
బి	50-0-0
సి	46-7-0
డి	104-2-0
బాతీయవిద్యారాజము	192-4-6
కట్టి	298-12-1
పరిశ్రామికములు	186-0-0
ప్రస్తుతములవిజ్ఞానము	13-2-0
ప్రాథమికవిద్యారాజము	2-8-0
చిల్లర (ఏ)	50-0-0
పుస్తకములకట్టము (బి)	68-0-0
ముద్రాణములకట్టము (సి)	187-0-0
ఆనామము (డి)	8-0-0
సాధారణకాగితము ముద్రా	5-0-0
విజ్ఞాపన కారా (ట్రాన్స్మిషన్)	518-0-1
మొత్తము	65,965-7-1

ప్రత్యేకవిద్యారాజములు	
మొదలపురం	రు 140
మంగళూరు	రు 150
ప్రెమినినిగళకాల	రు 110
	రు 370

వ్యయములు	
పాఠశాలకు, కళాశాలకు కాగితములు (ఇ)	10,417-4-0
ప్రత్యేకకళాగారిములు	14,068-15-4
సంవత్సరముల కాగితము	601-5-9
పుస్తకముల ముద్రాణము	750-0-0
ఇండియా పోస్టలు	250-0-0
పుస్తకములు (కేరీ) (బి)	886-8-0
బొమ్మ, పంకాలు, దీపములు	98-0-0
బాతీయవిద్యారాజము	296-2-6
8828	17-0-0
బయలు (సి)	2280-0-0
ప్రాంతము, తెలిగారిములు, ఇన్సెన్సెస్ ముద్రాణము	186-8-8
ఆచార్యులకట్ట	206-12-4
నేషనరీ	728-14-0
ప్రభుత్వపుస్తకములు	27-0-0
బాంకింగుములు	12-6-8
చిల్లర (ఏ)	125-4-2
ఆనామము (డి)	9-0-0
నిలువ ధియసాపికలుబాంకి	32,819-8-1
ఇండియాబాంకి	8900-8-5
	36,219-11-6
మొత్తము	69,965-7-1

లయందు 5 కోట్ల 80 లక్షల పానుల యెత్తు నూలు కడక బడినవి. నుటియు, 3 కోట్ల 70 లక్షల పానుల యెత్తు గుడ్డలు చేయబడినవి. ఈ గుడ్డల విలువ 6 కోట్ల రూపములు. 1918 సం అదియే మాసమున చేయబడిన గుడ్డల ఖరీదు 8½ కోట్ల రూపములు మాత్రమే యుండెను. 1919 సంవత్సరము జూలై 12-వ తేదితో అంత్యమున వారమున కలకత్తా, బొంబాయి, కరాచి, చెన్నపట్టణము, రంగూను శేవులలో విజేశముల నుండి 1 కోటి 20 లక్షల గజముల గుడ్డ దిగుమతియైనది.

* * * * *
1919 సం జూలై 22-వ తేది కలకత్తా శేవులలో సరకులను నిలువచేయు సర్కారు గుడ్డంగులందు 2,70,754 బస్తాల పంచదార నిలువయుండినది. జూలై 18-వ తేదిని బొంబాయి శేవులలో 30,000 బస్తాల పంచదార ఉండెను.
* * * * *
1919 సంవత్సరము, జూలై నెలలో మనదేశమునకు 78,98,000 పానుల నిలువగల సరకులు విజేశములనుండి దిగుమతి చేయబడినవి. మనదేశమునుండి ఆహార పదార్థములు, పానీయములు, పొగాకు, వీని ఎగుమతులు తగ్గిపోయినవి. ఇవి తగ్గినను ముడిపదార్థముల యెగుమతులు మాత్రము తగ్గిపోలేదు. హెచ్చయి యున్నది. వీని యెగుమతులు మామూలు కన్న 24, 90,000 పాను లధికముగ నున్నవి.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు
కమిషన్ యేజెంట్లు. 1548

బియ్యము, గో నెలు, నూలు, ఆముదము, సెనకాయలు, ధాన్యములు కామధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వతంత్రుల తరపున, పరాయిదేశస్థులతరపున కొనబడి విక్రయించబడును. వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదీనునులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు వలె విధమైన చెట్లుదీనునులు యింక అనేక విధములయిన మొక్కల దీనునులు నీరు, వాటు, కామరూరలు, విత్తనములు వరకు విక్రయించబడును. కావలసిన వారు అర్ధజాప్రాంతు పంపితే, పట్టుతుతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుకొను. కాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మిరాసాహేబు
(959) విత్తనములు, మొక్కలవత్తలు, నేలం.

మలయ చందనము

(1251) మలయచందనము వ్యాపారము
మలయ శుభ్రమైనచందనము ఎవరిని తెలియదు. అత్యుత్తమ శ్రమ. విశిష్టమైన గుణములను కలిగియున్నది. ఈవస్తువును మలయచందనము ఎలలతో తెలుపు, వచ్చు అను మాట విజ్ఞములకు తెలియదు. మలయచందనమును దట్టి 1-1 2-0 గంధరసార్పడి, కామరూరడి.

ఆరోగ్యభాగ్యము
దీనిని పొందు సన్మాన్యమున బట్టి జీవనాభివృద్ధి యుటకు కలయువారు ఆయుర్వేదసార సంగ్రహమును వైద్య విద్య
అను గ్రంథమును చదువును. క్రియం, ఉపాధివృద్ధి. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారు, మదరాసు.

మేలైన పద్దులు 1595

మా పద్దులు, చాల అనుభవముగల టెయిలర్లచే తట్టి బడినవి.	
ట్రైకోవర్క్	1-కి రు 2-4-0.
డబులు	1-కి రు 26-8-0.
కాకిపర్క్	1-కి రు 2-8-0.
డబులు	1-కి రు 29-8-0.

పద్దులకు వ్రాయునప్పుడు గొంతు కొలత వ్రాయవలెను. 12 పద్దులు ఒకసారి తెప్పించువారికి 1 పద్దు ఇవ్వాలి. బహిర్యా ప్రేడింగు కంపెనీ, సామలకాచిపేట, మద్రాసు.

చెటిలు, బియ్యము, నూనెయంత్రములలో కల్పితేని సువ్వలనూనె, కొబ్బరినూనెలను వరి శుద్ధముగ తయారు చేయబడును. ధరలు సరఫరా ముగ నుండును. (1603)

కలసము:—పి. యస్. వెంకటేశ్వరులనాయుడు
మర్చంటు అండు కమిషను ఏజెంటు
బర్రపురం గంపా.

శ్రీమద్భగవద్ గీతారహస్యము
547 అను 1437

కర్తయోగ శాస్త్రము
శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము
శ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిచే వరివర్తితము.
ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.
వావిళ్ల-రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్,
192, ఎస్.ప్లస్.చే, చెన్నపురి. ఈ.

Karola మలబద్ధమునకు మంచిమందు కరోలా. వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, ప్రవహించుము, పులితేపురాదు, భేదులుగావు, దినముకాతగిన కాలప్రవృత్తినునాయాసము గలఅయ్యెలాగునగర్భశోధన గావించును. శీతాను, 1 పాను నీసాలు నీసా 1-3 వెల రూ. 2-8-0, 4-8-0.	Fraser's Lever Tonic ఫ్రేజరు గారి లీవరు టోనిక్. వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మువలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తలతిరుగులకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. నీసా వెల రూ. 1-12-0.	Kuhalti కుల్ హాల్టీ. ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరింబుగా గాని మార్పు గలదు. సరోఫలితము శాశ్వతము. ఈ సౌల్యార్థక డ్రాగెట్టు 1-కి రూ. 2-4-0.
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్క్రిత్ అండుకో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యావత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము 368

Actina Cures Deafness.
Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.
The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.
Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma; Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25 8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)
Natural Actina Treatment.

ప్రకటన
మహా మహావాక్యము కొక్కండ వెంకటరత్న కవి విరచితములైన అనుద్రుతిములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభో భాషాభిమాన తెలలైననీగ్రంథముల నచ్చువేయించడల పెట్టెదరేని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దీనిని ధనసహాయమున చేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వార్పిత్యములను బడయగలరు. అందువలన భాషానేతను జేయుటయైన నిచ్చునాన్ని నిలియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయైన రెండు సుకృతములును గలగ గలవు.
1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (వ్రబంధము) 3 అజామిలో సాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణాయనము (వ్రబంధము.)
ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.
వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకార్యాలయము తిరుపతి పేట, మద్రాసు.

మోన పోకుడు
తుక్కువట్టసియకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుక్కువట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.
వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."
Willes Dove & Company's "Bitumastic Solution."
దీనిని సంలెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాలమంది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పబ్లిక్ వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.
వెల రూ. 56-0-0
నోట్ పంపింట్లు:—ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.
ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,
389 మదరాసు
వైకాపొజిష్ట్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక వేరునూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము

అమృతమునకు 1710
ఒక స్క్విట్ మేడ్ కార్:న్ బాయిల్ 18 గొట్టముల వనరుగలది. వెల రూ. 8000
ఒక స్క్విట్ మేడ్ కార్:న్ బాయిల్ ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్క్విట్ ఇంజిన్. వెల రూ. 1500
ఒక స్క్విట్ మేడ్ కార్:న్ బాయిల్ 7 గొట్టముల వనరుగలది. వెల రూ. 8000
డబ్బు, కాలిక్ట్.
Apply to- Dutts, Calicut.
National Psycho Physical Culture University College.
WANTED - STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO, 7, Thambu Chetty Street, Madras.
కారణంబు:—ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందునానబడినది. అందర జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకార్యాలయము, 7 తిరుపతి పేట, మదరాసు.
160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
అంగ్లమున కాశ్వరణమున పొందుకు స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అంగ్లమార్గమున కలుగజేసి కేరళసాఖ్యమున దృఢగాఢమును. ఆ యొక్కర్యుద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే ధరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయగోరెదము. (219)
వైద్యశాస్త్ర మలేశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగనా పోస్టాఫీసు, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్
చంటి బిడ్డ (1609)
ఇందు శిశుసోపానము, దాది, పోతపాము, బాలగోగములు, చికిత్సలు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీవతిగారు ది. పి. ఎం. ది. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల రూ. 1-విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ షిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.
వాళ్ళవు వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.
1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీదేవతల క్షేమకొనుటకు లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నార. ఒకే క్షేమ లక్ష్మీవిలాస రసముగల నీసా తమయొద్ద నుండజేసి క్షేమక సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటేశ్వరదేవతాక్షేత్రోపయోగ బల్కుగలరు. దినబద్ధరూ, మాదిరి నాల్గవర్ణములు, నన్నిపాఠము మొదలగునవి తప్పక నులుచును. నీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం. (594)
2. క్రినివాస రైలు:—క్షేమ గడ్డకును, సంతులనాన్ని సాధుటకును మంచిమందు. నీసా 1-3 0-8-0, 5-3 1 ఇళాం.
3. కైక్వాన రాసకం:—దీనిని నేవించినప్పుడెప్పుడోయి మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అజీర్ణ భేదియు నులుచు కాగలదు. నీసా 1-3 1-0-0, 5-3 1 ఇళాం.
4. కాంతుతోడయము:—బిడ్డలకు బలవారి; తియ్యక తుండు, మంచము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృశరక్తము, కడుపువొడుగుట, అవనితకుండుట మొదలగునవి నులుచుచు తిడ్డుల పుష్టిగలుగజేయును. నీసా 1-3 0-13-0, 5-3 1 ఇళాం.
5. లోకాయుజువర కస్తూరిమృతము:—బిడ్డలకు సంతులనమును నిరసించుట, పాలించుట ఉత్తమ నులు కాది. మందము, తడితేము, దగ్గు, బాజీర్లము, కీరవాతం, బొర్బుబాయుట, మలబద్ధం, క్షేమ, తియ్యకము, దుర్బలము మొదలగునవి యొకే లోగములను నులుచునీయము. (201)
350 పాత్రలు గల నీసా 0-4-0
కేవలం కర్పతో 5-3 1-5-0
" " 12-3 2-15-0
" " 35-3 5-5-0
వివరములతో మాడ నుదాహరణులు తెలుగున కంకణములు 2 నీసా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

